

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ  
ІХ СКЛИКАННЯ**

**ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ**

# **БЮЛЕТЕНЬ №9**

**Стенограма пленарного засідання**

**29 вересня 2020 року**

**Київ 2020**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №9

*Стенограма пленарного засідання*

*29 вересня 2020 року*

Редакційне управління  
Головного управління документального забезпечення  
Апарату Верховної Ради України

**ЗМІСТ**  
Засідання дев'яте  
(Вівторок, 29 вересня 2020 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...3
Прийняття Постанови «Про внесення змін до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...12
Голосування щодо включення до порядку денного та скорочення строку внесення альтернативних законопроектів до проекту Закону «Про внесення змін до Виборчого кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо особливостей організації підготовки та проведення виборів у період дії карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, та вдосконалення окремих положень виборчого законодавства»	...14
Прийняття рішення про визнання законопроекту невідкладним та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 4 Розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей здійснення закупівель під час виборчого процесу»	...15
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби»	...15
Голосування щодо включення до порядку денного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання дистанційної роботи»	...23

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення термінологічних неузгодженостей»	...24
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:	
«Про внесення зміни до пункту 1 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про концесію»	...29
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа»	...35
«Про внесення змін до статті 46 Житлового кодексу Української РСР щодо позачергового забезпечення житлом осіб, які взяті на облік до 01 січня 1993 року та проживають у житлі тимчасового призначення»	...42
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері продажу дітям електронних сигарет і рідин, що використовуються в електронних сигаретах»	...46
Розгляд електронної петиції Тарасової Віталіни щодо необхідності створення тимчасової слідчої комісії з обставин розслідування можливої державної зради під час організації та проведення операції з вивезення на територію України російських найманців і бійців ПВК Вагнера, причетних до збиття українських військових літаків	...52

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

## ЗАСІДАННЯ ДЕВ'ЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України  
29 вересня 2020 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**РАЗУМКОВ Д.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

Немає Власенка? Але, як завжди, нагадую, що реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки, першої зліва. При нагоді передасте Сергію Володимировичу, так? Дякую.

Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 244 народні депутати України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги! Хвилину уваги, будь ласка. Миколо Леонідовичу, якщо можна...

Шановні колеги! Минулої п'ятниці у нас сталася страшна трагедія. Україна втратила 26 своїх синів. Вона втратила 26 молодих хлопців, з яких хтось уже став пілотом, хтось мріяв підкорювати небо. І це трагедія і для держави, і для будь-якого громадянина України, але в першу чергу це трагедія для рідних і близьких тих молодих хлопців, які загинули. І я пропоную зараз хвилиною мовчання вшанувати пам'ять усіх, хто загинув у цій страшній трагедії.

*(Хвилина мовчання).*

Прошу сідати.

Також майже 80 років тому в Україні відбувалися страшні події – події, які у всьому світі добре знають, як трагедію Бабиного Яру. І сьогодні відбудеться вшанування. Але ми в першу чергу як народні депутати і як люди повинні пам'ятати ті страшні уроки історії, які, на щастя, ми не спостерігали, але про які нам можуть навіть сьогодні розповісти люди, які були свідками тих подій. І треба зробити все, щоб такі події більше ніколи не відбувалися ні в Україні, ні у світі. Дякую.

Шановні колеги, я нагадую, що на засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення на цьому пленарному тижні працювати за таким графіком, за яким ми працювали і на минулому пленарному тижні. А саме: у вівторок та четвер – робота до 15 години з перервою з 12:00 до 12:30, а в п'ятницю ми працюємо до 14, але з 13 години в нас 30 хвилин відводиться на запити і 30 хвилин – на «Різне». Якщо немає заперечень, пропоную проголосувати за такий

режим роботи Верховної Ради України на цьому пленарному тижні. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Готові голосувати? Ставлю на голосування вищезазначену пропозицію, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас сьогодні є іменинник – народний депутат Фріс (*Оплески*). Ігорю Павловичу, я вас вітаю від себе і від колег. Бажаю здоров'я, наснаги, успіхів і професіоналізму того, який у вас є, нехай він завжди буде з вами.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у вівторок відводиться до 30 хвилин на виступи від депутатських фракцій і груп для пропозицій, оголошень та заяв. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп.

Батенко Тарас Іванович.

**БАТЕНКО Т.І.**, член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одноmandатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні колеги народні депутати! Шановні громадяни! Ми всі повернулися з виборчих округів. Спілкуючись із людьми, ми відчули їхні настрої, відчули, наскільки реальність розходиться з тим, що на сьогодні робить влада. Уряд живе фактично в одній реальності, а люди наші живуть в іншій реальності. Зокрема, це стосується і проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік».

Наскільки дії влади розходяться з тією реальністю, яку ми бачимо на низах? Ми бачимо, що в проекті Державного бюджету не передбачено жодних стимулів для розвитку та порятунку економіки і громадян в умовах коронакризи. Бачимо безпрецедентне падіння промисловості, ВВП і добробуту громадян.

Ми бачимо, що замість підтримки національного виробника, як це робиться в усьому світі, шляхом зменшення податкового навантаження та надання йому державної підтримки, бюджетний процес від уряду, навпаки, спрямований на підвищення низки ставок і зборів.

Ми бачимо, що левову частку збільшення доходу бюджету уряд планує отримати шляхом посилення фіскального тиску на фізичних осіб – підприємців та громадян.

Ми бачимо, що проект бюджету базується на збільшенні оподаткування, єдиного соціального внеску для фізичних осіб – підприємців. Очевидно, що уряд планує реально взятися за закручування гайок фізичним особам – підприємцям, а заплановане на 1 січня 2021 року запровадження для них реєстраторів є лише квіточками та першим кроком з боку держави, слідом за яким будуть наступні кроки.

Ми бачимо протести громадян перед початком сесії Верховної Ради, протести в обласних і районних центрах, в яких ми побували. І ми хочемо

побачити, як ФОПи будуть захищені в цьому залі, як профільний комітет пана Гетманцева за дорученням Голови Верховної Ради України внесе на розгляд Верховної Ради ті законопроекти, на які чекають фізичні особи – підприємці, наші мікропідприємці. Це законопроекти [№ 3853-1](#) і [№ 3853-2](#), і наш законопроект [№ 3993](#), які спрямовані на спрощення обліку доходів фізичних осіб – підприємців, що дасть їм можливість нормально працювати. Адже не можуть шкарпетки, оправа для окулярів, запчастина для трактора бути ризикованим товаром. І не може мікропідприємство і надалі перебувати під фіскальним тиском держави.

Нібито підвищується мінімальна зарплата, проте це не супроводжується підвищенням мінімальної пенсії та прожиткового мінімуму, до якого реально прив'язані всі соціальні виплати в країні. Ми бачимо неймовірні плани уряду щодо збільшення податкових надходжень аж на 145 мільярдів, а саме близько 30 мільярдів мають становити кошти від оподаткування фізичних осіб. Тобто замість передбачення підтримки населенню, яке стає все біднішим, пропонується витиснути з людей якомога більше коштів. Водночас ставлення до вітчизняного бізнесу не набагато краще.

Тому я і наша депутатська група «Партія «За майбутнє» вважаємо неприпустимим перекладання державою основного тягаря боротьби безпосередньо на населення. І ми за такий бюджет голосувати не будемо.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Народний депутат Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

**АРЕШОНКОВ В.Ю.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Безперечно, цей тиждень є надзвичайно важливий з точки зору тематики тих питань, які виносяться на порядок денний. Безперечно, символічно, що напередодні Дня працівників освіти в порядку денному дуже багато законопроектів, присвячених темі підтримки розвитку української освіти і науки. Хоча зрозуміло, що для освітян і науковців було б краще, якби уряд якомога швидше відмінив ту ганебну постанову № 822, якою призупинено підвищення заробітних плат нашим вчителям і іншим працівникам галузі освіти. Безумовно, краще для наших освітян було б, якби в проекті бюджету на наступний рік для освіти було передбачено не 3,9 відсотка очікуваного валового внутрішнього продукту, а 7 відсотків, як і передбачено галузевими законами. Але підкреслюю, що важливо те, що профільний комітет попрацював і вніс на розгляд на цьому тижні

достатньо важливі законопроекти. Вони стосуються і підвищення заробітної плати працівникам дошкільної, позашкільної освіти, і уваги до українського студентства, і питань, пов'язаних із адаптацією до міжнародних норм.

Але, шановні колеги з усіх фракцій, звертаю вашу увагу на те, що сьогодні буде розглядатися законопроект [№ 3900](#), який стосується українського підручника. І мені здається, що рішення комітету (ми про це ще будемо говорити, коли дійдемо до розгляду цього законопроекту) дещо поспішне й помилкове. Я поставлю тільки одне запитання тим, кому сьогодні не подобається Кремень як очільник Національної академії педагогічних наук України; тим, хто сьогодні ставить під сумнів роль і вагу українських науковців і освітян. Хто вам дозволяє, хто вам дає право сьогодні руйнувати те, що напрацьовано академією педагогічних наук?

Мені здається, що в цьому протистоянні має бути здоровий глузд. Тому закликаю ретельно і прискіпливо розглядати законопроекти, які вносяться на розгляд парламенту. Але в цілому я позитивно оцінюю те, що ми на цьому тижні приділимо увагу і освітянам, і науковцям, розглянемо величезний блок питань соціального захисту дітей, дітей, позбавлених батьківського піклування, ветеранів війни, чорнобильців.

Тому цей робочий тиждень надзвичайно важливий. І я бажаю нам усім енергійно його відпрацювати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Будь ласка, народний депутат Забродський Михайло Віталійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Веде засідання Голова Верховної Ради України

**РАЗУМКОВ Д.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

**КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.,** *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Європейський Союз не банкомат і не благодійна організація. Так кажуть нашої владі європейці. І навіть видозмінюючи потім цю фразу, вони наголошують на тому, що, власне, допомога може надаватися тільки в обмін на реформи, а не просто за гарні очі. Європейці кажуть, що їм потрібна стабільна демократична заможна Україна, а не олігархічна, корупційна держава, без верховенства права. Європейці роблять останню спробу закликати сьогоднішніх керманів отямитися, бо вони вже бачать, що європейська інтеграція завершилася, а залишилася тільки «євроімітація» і гарна міна при поганій грі. Розквітли олігархізм, правовий «беспредел» і окрилився реванш.



Влада втратила головне, на чому ґрунтуються стосунки з цивілізованим світом, – втратила довіру. Вам не вірять і не вірять у ваше бажання реально розбудувати європейську демократичну цивілізовану державу Україну. Вірогідність отримання траншів від МВФ, від Світового банку, від Європейського Союзу вже мінімальна. А це знищить економіку України, це вдарить по всіх наших громадянах. Ви обіцяли людям на виборах холодильник замість цінностей. Люди не отримали ані холодильника, ані цінностей. Ви зрадили тих, хто віддав своє життя за європейські цінності і за європейське майбутнє. І це початок вашого кінця, що ви побачите вже на місцевих виборах. Від «Європейської солідарності» я нагадую вам, що Україна не серіал і не гра в монополію; що люди насправді живуть, вмирають, сподіваються, прагнуть, мріють і страждають. А ви думаєте, що люди – це фішки, якими можна керувати за допомогою грального кубика. Досить уже знущатися над людьми.

Офіс Президента сьогодні має тотальний контроль над законодавчою, виконавчою владою, над правоохранною системою, над судами. І принцип розподілу влади взагалі похований на сьогодні в Україні. Невже цього всього не досить для того, щоб так звані ваші реформи ви нарешті втілили в життя? Ви не можете виграти вибори чесно, то ви взяли експрес-курси у Януковича і Лукашенка? Ви пускаєте пил в очі українцям. І це не та країна мрії, яку обіцяв розбудувати Президент Зеленський.

Звертаюся наостанок до вас, пане Голово. Петиція про розслідування справи «вагнерівців», про створення ТСК щодо можливої державної зради набрала понад 25 тисяч голосів. Ви зобов'язані відповідно до Регламенту сьогодні поставити її на обговорення за повною процедурою. Сподіваюся, що ви будете поважати Регламент, адже ви цим дуже пишаєтеся.

Дуже дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Колтунович Олександр Сергійович.  
Рабінович Вадим Зіновійович.

**РАБІНОВИЧ В.З.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні друзі! Минулого тижня у нас відбувався процес... Ні, не виборів, а тільки реєстрації кандидатів. За роки незалежності України став сталим вираз «брудні вибори». Я вже бачу, якими брудними будуть нинішні «зелені» місцеві вибори, адже тільки реєстрація кандидатів показала безпрецедентний рівень фальсифікацій з використанням адмінресурсу, зокрема судової системи.

Зрозуміло, що у влади одна мета – не допустити до перегонів невігідних кандидатів і в першу чергу не допустити перемоги нашої партії, яка є лідером у більшості регіонів України. Останнього тижня спеціальні емісари в областях

те і робили, що створювали проблеми для «Опозиційної платформи – За життя». Є сотні прикладів, наведу лише один.

У виборчому Волноваського району Донецької області було сфальсифіковано реєстраційні документи ОПЗЖ. Цим вже займається поліція. Аналогічну ситуацію з використанням махінацій зафіксовано у Миколаєві, Луганську, Полтаві та інших містах. Я не буду усіх перелічувати, бо не вистачить часу.

Якщо попередня влада вигадувала різноманітні хитрощі, то нинішня пішла найпростішим шляхом: її представники підробляють документи. Десятки кримінальних справ, фальсифікацій і просто відверта «уголовщина» – використовуються все, аби не допустити до виборів кандидатів від ОПЗЖ.

Панове «зелені», ви вже позбавили права вибору сотні тисяч людей в Луганській та Донецькій областях, геть забувши про те, що вони голосували за вашого Президента. Тоді вам це було зручно, а сьогодні ви їх обдурили, як і всю країну. Але вам і цього замало, ви пішли далі і хочете позбавити права голосу людей в інших областях України. Дозвольте запитати: хлопці, що ви творите з країною? Я попереджаю всіх, хто порушує закон на місцях: ця «зелена влада» ненадовго, а тому за ваші дії вам доведеться відповідати за законом і ніхто вам не допоможе.

Дорогі виборці, дорогі українці, «зелені» заявили на всю країну, що мають право на помилку, але ми не маємо такого права. Сьогодні як ніколи я переконаний, що ми зможемо пройти цей складний шлях до перемоги.

Победа будет за нами!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Івченко Вадим Євгенович.

**ІВЧЕНКО В.Є.,** член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Зараз Юлія Тимошенко знаходиться в Конституційному Суді як один із ініціаторів конституційного подання проти прийнятого вами закону про ринок землі.

Колеги, всі ми пам'ятаємо кричущі порушення Регламенту. Пам'ятаєте, як в першому читанні не запросили депутатів опозиціонерів на засідання комітету і проголосували без опозиції? Ви пам'ятаєте, яким чином проходило засідання комітету, коли не всі депутати мали змогу відстоювати поправки? Ви пам'ятаєте, колеги, що не завжди в залі було і 226 народних депутатів під час обговорення законопроекту? А це, колеги, порушення Регламенту, я вже не кажу про те, що засідання було продовжено на наступний день. Це все кричущі порушення Регламенту, які ми сьогодні будемо доводити в суді.

Наступне, колеги, щодо порушень Конституції. Ми підготували ґрунтовну правову позицію, яку «Батьківщина» сьогодні буде озвучувати суддям Конституційного Суду. Зокрема, цим законом, який прийняла монобільшість, відкривши ринок землі, порушено статті 13, 14, 17, 22, 41, 42, 43, 48 Конституції України.

Колеги, цей закон несе загрози національній безпеці через втрату великих територій внаслідок масового скуповування земельних ділянок території України. Цим законом порушується цілісність державного територіального устрою через набуття у власність великих площ земель. Цим законом відкривається шлях до аграрною устрою з преференціями і перевагами великого неселянського бізнесу. Цим законом запроваджується безконтрольне розростання агрохолдин- гів як хижацького економічного явища, вихолощується вся соціальна спрямова- ність мети земельної реформи.

Колеги, цим законом створюються умови для масштабного безконтроль- ного і орієнтованого на експорт монокультурного виробництва на українських землях. Наслідком прийняття цього закону стане знелюднення сільських терито- рій. Не відбудеться справедливого для селян і громадян України завершення зе- мельної реформи. Законом запроваджується така модель продажу землі, за якої не видно українських селян і українського народу, їхні інтереси не врахову- ються. Цей закон безвідповідальний перед майбутніми поколіннями і заподіює шкоди економічній незалежності України.

Тимошенко про все це сьогодні говоритиме в Конституційному Суді. І ми будемо намагатися скасувати це антиконституційне рішення. Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Костенко Роман.

**КОСТЕНКО Р.В.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Шановні громадяни! Фракція «Голос», як і обіцяла, зареєструвала проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії щодо зриву спецоперації з «вагнерівцями». Суспільство вимагає відповідей, та не щодо якихось там дета- лей, а відповідей на конкретні запитання, чи була державна зрада і чи можна довіряти владі.

Довкола цієї теми вже дуже багато фейків. Розпочалася вже просто якась інформаційна кампанія, можливо, для відволікання уваги. Журналісти публі- кують начебто таємну інформацію, правоохоронці викликають громадян на до- пити, а українське суспільство просто не розуміє, кому можна вірити. У демо- кратичній країні тільки парламент може бути ефективним арбітром між Президентом і спецслужбами. Тому ми повинні взяти на себе відповідальність і створити тимчасову слідчу комісію.

Хочу вас запевнити, що створення ТСК є найефективнішим способом для з'ясування істини. Результатом її роботи має стати або спростування фейків, або звернення до правоохоронних органів. Ми бачимо, що створення ТСК гальму- ється, тому ми ініціюємо позачергове пленарне засідання і закликаємо всіх на- родних депутатів незалежно від політичних фракцій, від політичних сил підтри- мати нашу ініціативу. Ми повинні прийняти рішення про створення тимчасової слідчої комісії. Закликаю депутатів усіх фракцій входити до її складу і з'ясувати,

що сталося насправді. Це питання національної безпеки, в якому немає місця для таємниць.

Дякую.

---

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Шановні колеги, всі бажаючі виступили. Будь ласка, запросіть народних депутатів до зали. Нам необхідно проголосувати зміни до порядку денного сесії.

Шановні колеги, я нагадую, що законопроект, який пропонується на цей тиждень... Почекайте.

«Слуга народу» – 10, «Опозиційна платформа – За життя» – 9, «Батьківщина» – 6, «Європейська солідарність» – 7, «Голос» – 5, «Група «За майбутнє» – 6, «Довіра» – 7, позафракційні – 5.

По 1 хвилині. «Європейська солідарність» просить і «Батьківщина». Їм надається по 1 хвилині, після цього голосуємо. Запросіть народних депутатів до зали.

Геращенко Ірина Володимирівна – 1 хвилина. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Не минуло й року, відколи законопроекти опозиції почали включати до порядку денного. Минулого тижня було проголошено законопроект нашої фракції, який рік чекав свого часу, щодо заборони народним депутатам України брати на роботу в штат помічниками своїх родичів. І, власне, це питання було включено до порядку денного тільки після того, як журналісти-розслідувачі Радіо Свобода почали готувати відповідний матеріал про ці родинні зв'язки і кумівство в контактах народних депутатів і помічників, за що ми їм дуже дякуємо.

У порядку денному на цьому тижні стоїть кілька законопроектів нашої політичної сили, але, очевидно, що цього недостатньо для того, щоб ми мали гідний порядок денний. Ми підтримаємо зараз нашим голосуванням формування цього порядку денного, але наполягаємо, щоб на цьому тижні до порядку денного було включено питання про створення ТСК щодо «вагнерівців». Державна зрада має бути покарана.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Соболев Сергій Владиславович – 1 хвилина, потім голосуємо. Будь ласка, займіть свої місця.

**СОБОЛЄВ С.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». На жаль, із 70 законопроектів, які ми подали до порядку денного, включено лише

два. Дійсно, на цей тиждень до порядку денного включено низку законопроектів, співавторами яких є наші колеги. Але, на жаль, рівень законодавчої роботи парламенту дуже різко знизився. Усі це добре розуміють. Спроби повторно вносити законопроекти, які були підготовлені опозицією, в тому числі і фракцією «Батьківщина», як свої власні, провалюються. І я думаю, що ми повинні діяти за принципом, за яким завжди працював парламент: усі народні депутати мають право на законодавчу ініціативу; усі законопроекти, які вносяться безпосередньо до порядку денного, повинні включатися.

На жаль, наші 68 законопроектів не включено. Тому ми утримаємося під час голосування за зміни до порядку денного.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, я ще раз довожу до відома, що законопроектів, співавторами і авторами яких є народні депутати фракції «Батьківщина», на цьому пленарному тижні шість. Давайте будемо говорити правду. Тоді 66 законопроектів лише «Батьківщини»? Давайте тоді у відсотках візьмемо всі інші політичні сили – і отримаємо близько 200 законопроектів, більшу частину яких не розглянуто ще в комітетах (*Шум у залі*).

Я розумію. Питання ж не в кількості, а в якості. Наскільки пам'ятаю, ми з вами в цьому плані дотримуємося саме такої позиції, за що я вам вдячний.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Вже зібралися народні депутати в залі. Я дякую всім колегам. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому проекту Постанови «Про внесення змін до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 3050а-4](#)). Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, до мене звернувся голова фракції «Слуга народу». Давиде Георгійовичу, з процедури? Надайте, будь ласка, хвилину Арахамії.

**АРАХАМІЯ Д.Г.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я пропоную змінити сьогодні порядок розгляду законопроектів, а саме проекти законів [№ 4119](#), [№ 4120](#) та [№ 3900](#) відкласти і розглядати наступні питання порядку денного.

Дякую вам за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Немає заперечень? Консенсусом можемо рухатися далі.  
Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Виборчого кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо особливостей організації підготовки та проведення виборів у період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, та вдосконалення окремих положень виборчого законодавства» ([№ 4117](#)).

Нам необхідно прийняти рішення про включення цього питання до порядку денного сесії. Необхідно 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, це питання направляється на доопрацювання. Є рішення комітету. Ви впевнені, що цього не треба робити? Може, ще раз поставимо на голосування? Це процедурне рішення... (*Шум у залі*). Про включення до порядку денного сесії.

**СТЕФАНЧУК Р.О.**, *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, це процедурне рішення щодо включення. І процедурне рішення не має...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ще раз нагадую: це питання треба розглянути для того, щоб направити на доопрацювання. Зранку є рішення комітету. Правильно?

Будь ласка, Руслане Олексійовичу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту Закону «Про внесення змін до Виборчого кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо особливостей організації підготовки та проведення виборів у період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, та вдосконалення окремих положень виборчого законодавства» ([№ 4117](#)) та прийняття рішення щодо скорочення строку внесення альтернативних законопроектів. Це питання про включення до порядку денного.

**РАЗУМКОВ Д.О.** Шановні колеги, я хотів би виправитися. Ці два питання (це і наступне) розглядаються щодо включення до порядку денного та скорочення строків подачі альтернативних законопроектів, ми їх навіть не будемо сьогодні розглядати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, отже, ставиться на голосування питання про включення до порядку денного проекту закону [№ 4117](#) і прийняття рішення щодо скорочення строку внесення альтернативних законопроектів. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

**РАЗУМКОВ Д.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Наступне питання аналогічне. Це проект Закону «Про внесення зміни до пункту 4 Розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей здійснення закупівель під час виборчого процесу» ([№ 4099](#)). Це питання включено в порядок денний сесії, пропонується скоротити строки подачі поправок та пропозицій до 29 вересня 2020 року. Питання сьогодні розглядатися не буде, завтра відбудеться засідання комітету, наскільки мені відомо, і в четвер законопроект буде внесено на розгляд залу, якщо зараз буде прийнято рішення. Скорочення строків.

Ставлю на голосування пропозицію про визнання законопроекту невідкладним та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до дня проведення пленарного засідання 29 вересня 2020 року (стаття 101 Регламенту Верховної Ради України). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Дякую.

---

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» ([№ 3748](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Національного агентства з питань державної служби Алюшина Наталія Олександрівна.

**АЛЮШИНА Н.О.**, голова Національного агентства з питань державної служби України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується урядовий проект Закону «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» (№ 3748), який розроблено НАДС у співпраці з міжнародними партнерами, а саме Проектом «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR) і програмою SIGMA. Цим законопроектом передбачено низку концептуальних змін та уточнень, які мають вирішити такі питання.

Перше. Забезпечення політичної нейтральності членів Комісії з питань вищого корпусу державної служби.

Друге. Визначення та призначення єдиного переможця конкурсу з найвищим рейтингом. Наразі визначається до п'яти переможців, а це знижує рівень мотивації учасників.

Третє. Можливість ефективного використання кадрового потенціалу, визначеного на конкурсах. Тобто формування резерву з других та третіх у рейтингу кандидатів для подальшого призначення на відповідні посади.

Четверте. Забезпечення кар'єрного просування на державній службі з урахуванням відмінного щорічного оцінювання.

П'яте. Врегулювання підходів до оплати праці державних службовців та структури заробітної плати. Це посилення ролі посадового окладу, обмеження премій та скасування стимулюючих виплат, які встановлюються суб'єктивно.

Шосте. Запровадження нової класифікації посад державної служби та оптимізації штатної чисельності, посилення відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку.

Ми просимо підтримати законопроект в першому читанні за основу з метою подальшої реалізації принципів належного врядування та виконання міжнародних зобов'язань.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається голові комітету Ключку Андрію Андрійовичу. Будь ласка.

**КЛЮЧКО А.А.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні головуючі, шановні колеги! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Голови Верховної Ради України розглянув на своїх засіданнях 16 та 29 вересня поточного року поданий урядом України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» (№ 3748).



Законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу законів про працю України, законів України «Про зайнятість населення», «Про запобігання корупції», «Про державну службу», «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» з метою вдосконалення порядку вступу, проходження і припинення державної служби, зміни системи і підходів до урегулювання оплати праці у сфері державної служби, оптимізації конкурсних відборів на посади державної служби, удосконалення порядку застосування дисциплінарних стягнень.

Водночас під час розгляду питання на своєму засіданні комітет дійшов висновку щодо необхідності комплексного доопрацювання відповідного нормативного матеріалу та внесення з цією метою змін до всіх законодавчих актів, що регулюють діяльність державних органів, зокрема, в частині проходження державної служби, а не лише до тих, про які йдеться в цьому законопроекті.

З огляду на зазначене та враховуючи висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо необхідності доопрацювання законопроекту, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за результатами розгляду в першому читанні направити проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» на повторне перше читання.

Дякую. Прошу підтримати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Андрію Андрійовичу.

Шановні колеги, комітет пропонує направити законопроект на повторне перше читання. Чи є необхідність обговорювати? Є. Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається Тарасу Івановичу Батенку, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

**БАТЕНКО Т.І.** Шановні колеги! Ми розуміємо, що Кабінет Міністрів України, як кажуть, ударив у штангу. Я не розумію, для чого такі законопроекти ми зараз вносимо взагалі на розгляд в сесійній залі. Щоб почути висновок профільного комітету Верховної Ради, щоб його направити на повторне перше читання, а також дослухатися до висновку ГНЕУ, в якому сказано, що цей законопроект потребує доопрацювання?

Ми ж розуміємо, чим займається Кабінет Міністрів, особливо, в контексті реформи державної служби. Ми бачимо подальше зниження престижності державної служби, коли фактично ви виключаєте із структури заробітної плати державних службовців всіх категорій всі складові, їхні місячні премії, всі надбавки за ранги, залишаючи їм чистий посадовий оклад. Це гарний, звичайно, стимул для того, щоб підтягнути адмінресурс перед місцевими виборами, всю вертикаль влади, яка зараз є на місцях. А водночас я вважаю, що це оцінка

спроможності Кабінету Міністрів України сьогодні долати кризу і насамперед кризу державного управління.

Наша депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримує позицію профільного комітету і висновок ГНЕУ щодо того, щоб такий законопроект взагалі зняти з порядку денного.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Чийгозу Ахтему Зейтуллаєвичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**ЧИЙГОЗ А.З.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Князевичу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

**КНЯЗЕВИЧ Р.П.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дуже дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Я повністю підтримую колегу Батенка, тут немає що доопрацьовувати. Тим більше, комітет не може цього зробити за визначенням. Щойно голова комітету зачитав висновок, у якому фактично розкритикував концептуальний підхід до цього законопроекту. А в нас на повторне перше читання не можуть відправлятися законопроекти, якщо їх треба змінювати концептуально. Їх можливо тільки якимось чином доопрацьовувати в частині, скажімо так, покращання тієї концепції, яка запропонована і з якою комітет погодився.

Тому в цьому разі у нас є два виходи: або можемо взагалі відхилити законопроект, що було б набагато краще, або, за необхідності, відправити суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Але тоді це вже має бути новий законопроект, який відповідатиме тій концепції, про яку казав голова комітету.

Друзі, про те, що вже було сказано, я не хочу нагадувати, але в законопроекті є ще низка новел, які взагалі на голову, вибачте, не налазять. Фактично з'являється можливість звільнення державного службовця без погодження із профспілковим комітетом, без повідомлення належним чином. Перепишується повністю Закон «Про запобігання корупції» в частині спеціальної перевірки, і це робиться тишком-нишком в перехідних положеннях до цього законопроекту.

Фактично ми вже добили попереднім законом державну службу. Цим ви намагаєтесь якимось чином виправити свої помилки, але вже запізно. Яке вже тепер має значення, чи п'ять буде переможців конкурсу, з яких будуть обирати, чи троє? Це вже не має жодного значення. За рік знівельовано все. Ми бачимо, до чого призвели всі конкурси. Про це просто вже сам уряд змушений в такий спосіб голосно декларувати. Інша справа, що якщо зараз концептуально не змінити прийнятий закон, то немає сенсу вносити до цього законопроекту зміни.

Тому наша фракція звернулася до Конституційного Суду і просить той закон про внесення змін до Закону «Про державну службу» визнати неконституційним. Ми повинні повернутися до первинної редакції, на основі якої кілька років вибудовувалась нормальна європейського типу державна служба, і тільки після того намагатися її вдосконалити. Без того, щоб не зробити концептуальний крок до повернення до попереднього закону...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Чорному Віктору Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Королевська. Я правильно розумію? Королевська Наталія Юріївна. Будь ласка.

**КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю.,** *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Може, вже досить витратити час парламенту, який дуже коштовний, як ми бачимо з проекту Державного бюджету на 2021 рік, на те, щоб розглядати взагалі непідготовлені проекти законів. У липні ми вже вносили зміни до Закону «Про державну службу». Ми що, щомісячно будемо змінювати Закон «Про державну службу»? Ми щомісячно будемо витратити час на те, щоб розглядати тут безглузді проекти законів для того, щоб відправити їх на доопрацювання? Та якщо уряд не спроможний підготувати модель держслужби, то не треба торкатися цього питання взагалі. Уряд не спроможний підготувати проект бюджету на 2021 рік, бо те, що ми з вами побачили, це просто абсурдний набір цифр і не більше того. То навіщо ми сьогодні витрачаємо час замість того, щоб приймати рішення, щоб, дійсно, обговорити пропозиції до проекту Державного бюджету на 2021 рік, щоб підготувати стратегію розвитку країни? Перед нами багато викликів, на які ми повинні відповісти. Натомість ми марнуємо час на те, щоб цей взагалі непідготовлений уряд, який неспроможний підготувати жодного документа, тут заслуховувати.

Тому «Опозиційна платформа – За життя» вважає, що цей уряд потрібно відправити у відставку і чим швидше це відбудеться, тим краще. Треба не витрачати гроші країни, зупинити той грабіж фонду боротьби з коронавірусом, який бачить вся країна. І зараз у нас є ще обмаль часу, щоб підготувати країну до зими, підготувати професійний проект Державного бюджету, сформуванню професійний уряд нашої країни.

Тому «Опозиційна платформа – За життя» вважає, що цей законопроект та інші законопроекти уряду розглядати в такому вигляді неможливо.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається Альоні Іванівні Шкрум.

**ШКРУМ А.І.**, член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Доброго дня, шановні колеги, шановні українці! Насправді, Президент Зеленський з цієї самої трибуни обіцяв нам «країну мрій», де підставою для призначення буде розум, честь і совість, а не те, що разом хрестили дітей. Я думаю, що ми сьогодні можемо чесно сказати, що цього не відбулося і, мабуть, на жаль, дуже боляче це визнавати, вже не відбудеться.

Що сталося тут рік тому? Рік тому в турборежимі, на жаль, «слуги народу» внесли зміни до Закону «Про державну службу», якими повністю знівелювали державну службу, принизили кожного державного службовця, який роками працював плідно на цю країну, ввели так звані політичні звільнення кожного просто так, без підстав, тому що ця людина їм не подобається. З прийняттям цього закону до Комісії з питань вищого корпусу державної служби вперше потрапив народний депутат з провладної фракції «Слуга народу». Слухайте, такого не було при жодному Президенті.

На жаль, кожен наступний Президент України руйнував усе більше і більше професійну незалежну неполітичну державну службу. Але саме за Президента Зеленського, і мені боляче про це казати, державні службовці фактично стали політичними радниками Офісу Президента, і вони це відчувають. І після всього цього руйнування ви і Президент Зеленський дивуєтесь, що в країні так званий кадровий голод, бо ніхто не хоче йти на державну службу. Та звичайно, колеги, за такого ставлення, за таких умов і за такої зміни закону рік тому ніхто і не буде ніколи йти на державну службу. І жодна людина, яка себе поважає, туди не прийде.

У цьому законопроекті є намагання дещо виправити ці помилки, в ньому є правильні, хороші речі. Виключається норма про політичне свавільне звільнення і виключаються ганебні карантинні позаконкурсні призначення, яких на сьогодні Офіс Президента попризначав уже більше половини категорії А. Але, на жаль, все інше в цьому законопроекті викликає дуже багато заперечень.

Тому конкурси треба відновлювати. Ми чекаємо від уряду повноцінної стратегії. Якщо ми не повернемося до професійної неполітичної державної служби, нічого в цій країні не відбудеться. Колеги, почуйте це, і хай це зрозуміє нарешті Президент.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Альоно Іванівно.

Будь ласка, ще з мотивів – Олександр Качура і Роман Лозинський.

Потім ми переходимо до голосування, попрошу запросити народних депутатів до зали.

**КАЧУРА О.А.**, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Я не знаю, хто писав цей законопроект, але вам точно треба провести внутрішнє службове розслідування щодо автора тих пунктів, якими працівнику забороняється ініціювати проведення службового розслідування за його ініціативою в разі, на його думку, безпідставних звинувачень. Тобто ви цей пункт виключаєте.

Наступне. Дуже цікаво, ви що, хочете легалізувати якісь незаконні накази своїм керівництвом підлеглим? Відповідно до чинного закону в разі якщо в працівника є сумніви щодо законності наказу, він може звернутися до керівника і попросити письмово викласти протягом доби такий наказ, а в законопроекті ви прописуєте, що в разі якщо працівник отримає, на його думку, незаконний наказ, він зобов'язаний писати пояснювальну записку, які норми є незаконними. Що це таке? Та цей законопроект треба не повернути на доопрацювання – його треба відхилити. І проведіть у себе там службове розслідування стосовно тих, хто подає такі законопроекти. Бо тут прізвище Прем'єр-міністра Шмигала...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Народний депутат Лозинський Роман. Будь ласка.

**ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний Руслане Олексійовичу, колеги з монобільшості! Я закликаю вас всіх від фракції «Голос» припинити гвалтувати державну службу. Я закликаю вас припинити проводити досліди на державній службі. Кожен з вас, коли ми розглядаємо подібні ініціативи, повинен пам'ятати, що державні службовці – це близько 200 тисяч людей, що державна служба – це основа, це кістяк нашої держави.

І не треба державну службу замінити на політичне рабство. Не треба продовжувати заганяти не політичними радниками, а політичними рабами Офісу Президента усіх без виключення державних службовців у всіх інституціях.

Я від фракції «Голос» наголошую: припиніть гвалтувати державну службу. Це знищить нашу країну. А подібні ініціативи по суті розглядати навіть не варто, тому що це жах і це політичне рабство.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, усі висловилися з цього питання, тому я попрошу приготуватися до голосування.

Я ставлю на голосування пропозицію комітету направити на повторне перше читання проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» (№ 3748).

Шановні колеги, всі зрозуміли? Пропозиція комітету – направити на повторне перше читання. Готові голосувати?

Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 175.

Рішення не прийнято.

Якщо не прийнято рішення про направлення на повторне перше читання, тоді я ставлю пропозицію про повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Готові голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення проходження державної служби» (№ 3748) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 189.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, якщо пропозицію не підтримано, законопроект вважається відхиленим.

Прошу? З процедури, Цабаль. Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.**, секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Рішення не приймаються. Може, візьмемо перерву до наступного тижня?

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Будь ласка, я вам можу сказати, що відповідно до статті 114 Регламенту є виключний перелік рішень, які ми можемо прийняти під час розгляду законопроекту в першому читанні.

Пропозицію комітету про направлення законопроекту на повторне перше читання не підтримано. Якщо пропозицію (другу за ліком) про направлення проекту закону суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання не підтримано, законопроект вважається відхиленим.

Хто з мотивів виступатиме? З процедури, перепрошую.

Бужанський. Будь ласка.

**БУЖАНСЬКИЙ М.А.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги із фракції «Голос» кажуть, що не приймаються рішення. То в мене є запитання: а де народний депутат Вакарчук, який числиться на сайті Верховної Ради як народний депутат України і якого чомусь немає в залі? Де Вакарчук? Чому він не працює? Чому він отримує заробітну плату? Чому через його відсутність не приймаються рішення?

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Максиме Аркадійовичу, шановні колеги, це запитання не зовсім з процедури (*Шум у залі*).

Шановні колеги, секунду. Я попрошу все-таки, коли народний депутат бере слово з процедури, виступати з процедури. Процедура регламентується Регламентом Верховної Ради України.

Крім цього, що стосується права на репліку, я так розумію, якої вимагає фракція «Голос»... Право має народний депутат, якого згадали, але його немає в залі (*Шум у залі*). Секунду. Якщо назвали фракцію, то слово для репліки надається тільки тоді, коли є факт образи (*Шум у залі*).

Друзі, давайте ми зніmemo це питання. Що значить «ні»? Я можу попросити представника фракції «Голос» підійти до мене, щоб ознайомитися з Регламентом?

Будь ласка, надайте 30 секунд Рахманіну для репліки.

**РАХМАНІН С.І.**, член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую, Руслане Олексійовичу.

Перше. Народний депутат України Святослав Вакарчук склав свої повноваження відповідно до рішення з'їзду партії.

Друге. Народний депутат України Святослав Вакарчук не отримує в будь-якому вигляді грошової винагороди (депутатські чи зарплату) від Верховної Ради.

Крапка. Питання закрито.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, ще раз повторюю: рішення щодо законопроекту [№ 3748](#) – проект закону вважати відхиленим.

Продовжуючи засідання, я повідомляю шановним народним депутатам, що надійшла заява від двох фракцій, я так розумію, «Голос» і «Європейська солідарність», з проханням оголосити перерву. Вони хочуть взяти реальну перерву в пленарному засіданні.

Оголошую перерву на 30 хвилин. І ми збираємося в залі об 11:45. Будь ласка, прошу зібратися не в кабінеті Голови, а в моєму кабінеті. Це на поверх вище.

*(Після перерви)*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, продовжується нарада лідерів фракцій і груп. Тому є така пропозиція, якщо ви не проти, зараз оголосити перерву, і ми зберемося о 12:20. Добре? Немає заперечень? Дякую.

*(Після перерви)*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, я прошу запросити народних депутатів до зали. Ми продовжуємо наше ранкове засідання.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання дистанційної роботи» ([№ 4051](#)). Треба прийняти рішення щодо включення цього законопроекту до порядку денного.

Для того щоб включити це питання до порядку денного, нам потрібно набрати 226 голосів. Я попрошу запросити народних депутатів до зали.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання дистанційної роботи» (№ 4051). Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 180.

Рішення не прийнято.

Законопроект сьогодні розглядатися не буде.

---

Наступне питання – проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» ([№ 3287](#)).

З процедури – Гетманцев. Будь ласка.

**ГЕТМАНЦЕВ Д.О.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я прошу звернути увагу. Це технічний законопроект, давайте об'єднаємося залом, внесемо технічні поправки до тексту кодексу, аби він працював. На засіданні комітету законопроект було підтримано одногосно. Давайте включимо і проголосуємо навіть без обговорення, там немає про що говорити.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Даниле Олександровичу, його не треба включати, його вже включено. Нам треба зараз прийняти рішення про розгляд за скороченою процедурою і розглянути законопроект. Тому, шановні колеги, я ставлю голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (№ 3287). Ще раз повторюю, це пропозиція про розгляд за скороченою процедурою. Готові підтримати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 189.

Рішення прийнято.



Я запрошую до слова народного депутата України Дениса Анатолійовича Монастирського. Будь ласка.

Гетманцев виступатиме, так? Даниле Олександровичу, ви доповідатимете? Ви також і від комітету доповісте, я правильно розумію? Тоді прошу надати 4 хвилини.

**ГЕТМАНЦЕВ Д.О.** Дякую. Я не заберу всі 4 хвилини. Дивіться, Монастирський вніс основний законопроект. Ми внесли альтернативний законопроект, яким просто розширили ту термінологію, яка приводиться у відповідність із чинними вже змінами до інших законів.

Мова йде про декілька термінів, а саме «кримінальне правопорушення», а також назви тих органів, які здійснюють повноваження у сфері митної діяльності. Дуже простий законопроект, але дуже потрібний, бо насправді величезна кількість норм Митного кодексу не можуть працювати без внесення цих змін.

Комітет одноголосно підтримав альтернативний законопроект, оскільки альтернативний законопроект є просто ширшим.

Ми як комітет просимо вас підтримати цей законопроект за основу та в цілому і об'єднатися в залі, бо ця ініціатива дуже потрібна і не викликає будь-яких суперечностей.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Даниле Олександровичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Є необхідність обговорювати.

Шановні колеги, я прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Зінкевич Яні Вадимівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

**ЗІНКЕВИЧ Я.В.**, секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

**ЮЖАНИНА Н.П.**, член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроект насправді є технічним та суто формальним з точки зору сфери правового регулювання, приведення кількох положень Митного кодексу у відповідність до прийнятих до Кримінального

кодексу змін. Чи реально зміниться ситуація хоча б у чомусь на митниці? Думаю, ні в чому не зміниться.

Натомість вкотре протягом останніх десяти місяців формально змінюється структура митних постів. Тисячі митників вкотре виводяться із штату, щоб потім бути прийнятими до нової структури. А створення нової структури полягає, як правило, у формальному перейменуванні митних постів з метою отримання підстав для зміни керівництва тощо. І це вже перетворилося на «карусель», яка триває майже рік. Це повністю безконтрольна «карусель» і з боку Мінфіну, і з боку Кабміну, безпідставна і необґрунтована. І, до речі, такої тенденції і таких дій немає в жодному органі виконавчої влади.

Замість того щоб призначити професійне керівництво митних постів, під час змін у керівництві Держмитслужби та митниць починається масова зачистка керівництва постів – заміна на своїх та лояльних. Чи виграє від цього держава чи суспільство? Чи покращиться керованість на митниці? Чи створяться кращі умови для бізнесу? Чи зросте рівень протидії митним правопорушенням? Чи стане менше «сірих» та «чорних» схем? Судячи з актуального стану справ і з тих висновків, які лунають від бізнесу, нічого це не дасть.

Тому я просила би зараз звернути увагу не на технічні зміни до Митного кодексу, а на справжній хаос і безконтрольність, які творяться в митних органах. Я прошу, щоб зал звернув увагу саме на такі проекти законів і розглядав їх у залі. А такі технічні проекти, звісно, ми будемо підтримувати, але в них немає зараз ніякого змісту. На митниці нічого не змінюється на краще, хаос рухається по колу.

Прошу всіх звернути на це увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Ковальчуку Олександровичу Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

**КОВАЛЬЧУК О.В.,** *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Я в першу чергу хочу подякувати голові комітету Данилу Олександровичу Гетманцеву за те, що так дбайливо ставиться до часу і не використав ті 4 хвилини. А не використав він їх саме тому, що цей законопроект є суто технічним, певним хрестоматійним прикладом того, як мають прийматися технічні законопроекти. Натомість час використовують колеги, як попередній промовець, для того, щоб сказати, що на митниці нічого не вийде. Знаєте, ваша відповідальність в тому також є і ще й дуже велика, в чому нам також потрібно буде розбиратися в перспективі.

Цей законопроект, ще раз, є дуже простим, технічним, ним замінюються одні слова на інші. Його треба прийняти для того, щоб вдосконалити наше законодавство. Нічого складного в ньому немає. Головне науково-експертне управління у своїх висновках також говорить про те, що законопроект [№ 3287-1](#)

є більш досконалим технічним законопроектом, який може бути підтриманий за основу та в цілому. І також прошу зауважити, що комітет одностайно прийняв рішення підтримати цей законопроект.

Шановні колеги, я прошу не марнувати часу, для того щоб обговорювати цей законопроект. Голосуємо «за».

Дякую всім.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається Мамці Григорію Миколайовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

**МАМКА Г.М.,** *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати! Немає технічних законопроектів – є законопроекти. Вони всі важливі для держави України. Те що їх пишуть некомпетентні люди, а потім голосують, так це зовсім інша історія. Попередні промовці звертали увагу на те, що є проблеми на митниці і таке інше. Так, дійсно, вони є. Над цими питаннями ніхто не працює, та й наміру фахового працювати не мають. Ми можемо створювати такий орган в Національній поліції (за абревіатурою), як УСРА. Новий орган БЕБУ плануємо створити. Ось така історія.

Шановні народні депутати, чому цей законопроект є важливим? Тому що він піднімає шлагбаум для органу дізнання щодо розслідування кримінальних проступків у Державній податковій службі України.

Прощу підтримати, проголосувати і дати можливість все-таки продовжити або почати працювати органу дізнання в усій службі. Дякую за увагу. Будемо голосувати «за».

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Перед тим як я надам крайнє слово щодо цього законопроекту, я попрошу запросити народних депутатів до зали. Після цього ми будемо голосувати.

Я запрошую до слова народного депутата Івченка Вадима Євгеновича, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

**ІВЧЕНКО В.Є.** Крулько.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Перепрошую. Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

**КРУЛЬКО І.І.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Я приблизно у п'яти попередніх виступах почув, що ми голосуємо якийсь такий технічний законопроект. А в мене, колеги, є запитання.

Ми єдиний законодавчий орган в країні – Верховна Рада України. Може, давайте припинимо розглядати технічні законопроекти, а почнемо розглядати якісь законопроекти, які людям потрібні? Якщо немає депутатів монобільшості, то давайте визнаємо це і скажемо, що монокоаліції в нас не існує. Не треба замилювати очі і вносити якісь технічні законопроекти, нас не для цього сюди обирали люди. Скільки реальних законопроектів чекають на свою чергу, зокрема тих, які подала фракція «Батьківщина». Вони стосуються вирішення проблеми з цими нищівними пенсіями для людей, приведення у відповідність проблеми тарифів, які зашкалюють. Вони стосуються скасування цієї абсолютно безглуздої норми, коли люди мусять платити за транспортування газу по тих трубах, які за їхні ж гроші і проклали.

Тому я вважаю, що ми повинні як парламент, розуміючи, що настає опалювальний сезон, припинити робити вигляд, що тут все добре і є монокоаліція, а почати дійсно розглядати ті питання, які на сьогодні турбують людей. Тоді, можливо, довіра до Верховної Ради буде трохи іншою, ніж є на сьогодні.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Ще бажає хтось виступити?

Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка.

**АРЕШОНКОВ В.Ю.** Шановні колеги, депутатська група «Довіра» закликає всіх підтримати цей законопроект, бо він є важливим. Ним нарешті пропонується врегулювати питання, пов'язане із законодавством про кримінальні проступки.

Було проведено велику роботу всіма комітетами. Закликаю проголосувати, бо зараз, виходячи із загальних висновків про роботу митниці тощо, дехто починає сумніватися, чи треба голосувати за цей законопроект. Підтримаємо його в цілому.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Володимире Юрійовичу.

Будь ласка, ще бажає хтось висловитися?

Народний депутат Цабаль. Будь ласка.

**ЦАБАЛЬ В.В.** Колеги, звісно, фракція «Голос» підтримає цей законопроект. Я частково не погоджусь із колегами. Вважаю, що треба і технічні законопроекти приймати в тому числі, щоб виправляти попередні помилки. Але, з іншого боку, я погоджуюся із колегою Іваном Крульком в тому, що якщо ми бачимо, що не всі законопроекти можемо сьогодні підтримати, то давайте змінимо порядок денний і будемо відверто казати, що ми голосуємо тільки за ось такі проекти законів, якими ми можемо виправляти помилки.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, усі бажаючі висловилися щодо цього законопроекту? Бажаючих більше немає. Я попрошу підготуватися до голосування.

Шановні колеги, є пропозиція комітету прийняти проект закону за основу і в цілому. Не буде заперечень? Тоді спочатку я поставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу, а в разі якщо буде необхідна кількість голосів, будемо ставити на голосування в цілому. Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень»... Перепрошую, не цей, інший законопроект ставиться.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення термінологічних неузгодженостей» (№ 3287-1) за основу.

Шановні колеги, готові проголосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція прийняти в цілому. Тоді, з вашого дозволу, я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення термінологічних неузгодженостей» ([№ 3287-1](#)) в цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Вітаю, колеги.

---

Наступне питання – проект Закону «Про внесення зміни до пункту 1 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про концесію» ([№ 3961](#)).

Шановні колеги, я прошу приготуватися, є пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Нам потрібно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати за скорочену процедуру.

«За» – 200.

Рішення прийнято.

Я запрошую до слова заступника міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ірину Юрївну Новікову. Будь ласка.

**НОВІКОВА І.Ю.**, заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України. Доброго дня, шановний Голово, шановні народні депутати! Новим Законом «Про концесію», який було прийнято 3 жовтня 2019 року, було передбачено початок функціонування електронної торговельної системи з 1 жовтня 2020 року для проведення концесійних конкурсів. Нашим законопроектом пропонується відтермінувати початок функціонування електронної торговельної системи для проведення концесійних конкурсів, оскільки таких систем не існує ніде в світі і нам потрібен додатковий час для її розробки.

На жаль, коронакриза і відсутність коштів у державному бюджеті призвели до того, що ми не могли її розробити впродовж 2019-2020 років. Зараз у нас є певні домовленості вже з ЄБРР, і ми наразі розпочинаємо підготовку цієї електронної торговельної системи. Таких торговельних систем немає в жодній країні світу, тому нам потрібні додаткові і фінансові, і часові ресурси для розробки та впровадження цієї якісної системи.

Я хочу наголосити, що до впровадження такої системи усі концесійні конкурси будуть проводитись у звичному режимі. Більше того, ми зараз розробляємо проект акта уряду, яким буде чітко передбачено, що всі оголошення про проведення конкурсів, а також повністю вся конкурсна документація буде публікуватися у окремій вкладці на сайті *ProZorro. Продажі*. Тим самим ми забезпечимо відкритий доступ до інформації.

Шановні народні депутати, прошу вас підтримати цей законопроект.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Роксолані Андріївні Підласій.

**ПІДЛАСА Р.А.**, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Це дуже простий законопроект, як ви щойно почули. Комітет з питань економічного розвитку заслухав вищенаведені аргументи і погодився з тим, що вони мають сенс. Дійсно, є сенс відтермінувати положення Закону «Про концесію», які стосуються електронної системи.

Саме тому за результатами обговорення Комітет з питань економічного розвитку прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді включити законопроект до порядку денного та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з техніко-юридичним доопрацюванням, виклавши частину першу законопроекту в редакції комітету, а саме: замінивши слова та цифри «1 січня 2022 року» на «1 вересня 2021 року».

Прощу підтримати в такій редакції.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Шановні колеги, є необхідність обговорювати такий важливий законопроект? Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Тарасу Івановичу Батенку, депутатська група «Партія «За майбутнє».

**БАТЕНКО Т.І.** Прошу передати слово Віктору Васильовичу Бондарю.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Бондар. Будь ласка.

**БОНДАР В.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Цей законопроект якраз є прикладом того, що коли приймаються рішення (цей закон прийнято рік тому), законопроекти ніхто уважно не читає, а потім починають думати, як виправити ситуацію.

Подивіться, про що йде мова. Прийняли Закон «Про концесію», яким передбачено створення і впровадження електронної торговельної системи, за допомогою якої в електронному режимі можна було б щось вирішувати. Ніде у світі немає прикладу такої історії, такої системи, яка б використовувалася під час визначення концесіонерів чи ще чогось.

«Слуги народу» почали потім міркувати, що ж під це можна придумати, яку систему створити. Потім побігли розказали, що треба шукати гранти на цю систему, бо ні держава ні хтось інший не хоче це фінансувати, розуміючи, що немає технічного завдання, не визначено, що ми будемо, під що шукаємо фінансування.

Потім вирішили піти далі. Якщо ми не знаємо, що ми робимо, і з бюджету кошти на це не дають і гранти не дають, тоді давайте перенесемо термін, а через півроку ще подумаємо. Придумаємо, під що взяти гроші з держбюджету і що це ми будемо створювати, і тоді тільки вже будемо голосувати.

Тому пропонуємо не підтримувати цей законопроект, щоб не гратися в дурість, яку минулий уряд великих реформаторів запустив рік тому. І тепер уся країна бачить, як парламент мучиться і думає, як виконати дурницю, за яку сам же проголосував рік тому. Давайте краще зупиняти отакі бездарні речі і нарешті займатися справами, а не імітацією реформ і великих цифрових діячів.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Німченку Василю Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

**НІМЧЕНКО В.І.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Знаєте, оце законодавство

про концесію відкрило фарватер фактичної приватизації цілих комплексів, особливо на узбережжі, бо це питання про взяття в концесію портів. І ви знаєте, це починається з Херсона, Миколаєва, а далі будуть прокладати стежку до Одеси.

І ми бачимо, як розбазарюються наші основні державні фонди, а по суті – національне багатство нашого народу. І придумано оце все на 90 років, на 50 років. Скажіть, будь ласка, хто придумав концесію в цих умовах, коли ми найбідніша країна? Тим більше, довели на сьогодні до того, що ми сама відстала країна, я вам скажу. І ми впроваджуємо електронні торги. Про що йде мова? Йдеться про те, щоб приховати під цим фактором можливість викупити і основні, і оборотні джерела основи економічного розвитку нашої держави.

Отже, якщо ми якнайдалі перенесемо цей термін, так буде найкраще. І я думаю, що нам взагалі треба переглянути питання про те, що ж ви нарobili у жовтні минулого року. Адже подивіться і зрозумійте, скільки ми вносимо змін до законів, перейменовуємо, для того щоб не порушити Конституцію. І тому треба підтримати. І на сьогодні взагалі неможливо вирішувати питання електронних торгів, бо ми не в змозі цього зробити апріорі ні фізично, ні розумово, ні матеріально.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Осадчуку Андрію Петровичу, фракція політичної партії «Голос».

**ОСАДЧУК А.П.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Клименко Юлії.

**КЛИМЕНКО Ю.Л.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Хочу сказати, що рік тому Закон «Про концесію» приймався і всі бачили, зокрема і всі державні органи, що є 12 місяців для виконання цієї норми щодо створення електронної системи. Протягом року ніхто нічого не робив, а тепер прийшли до парламенту для того, щоб продовжити термін.

Шановні колеги, так не працює виконавча влада. Якщо законом встановлено термін, він виконується. Тому якщо відтермінування можливе у зв'язку із коронавірусом на шість місяців, то максимум на шість місяців. Тому фракція «Голос» буде наполягати на тому, щоб всередині 2021 року, коли запрацюють інші концесійні проекти, ця система вже працювала. Концесійні проекти повинні бути відкриті, прозорі і всі повинні бачити, на яких умовах вони виконуються.

Також хочу сказати, що насправді в проекті Державного бюджету на 2021 рік знову не передбачено грошей на цю систему. Тому будьте послідовними. Якщо ви переносите терміни, вносьте зміни до Державного бюджету.

Дякую.



**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Забродському Михайлу Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

**ЗАБРОДСЬКИЙ М.В.,** перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Степану Кубіву.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

**КУБІВ С.І.,** член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Той факт, що на попередній сесії ми схвалили знаковий для українського законодавства і для держави Україна закон, свідчить про велику роботу, яку було зроблено і в минулому, і в цьому скликанні.

Водночас хочу сказати, що для розгляду сьогодні цього питання є багато і суб'єктивних, і об'єктивних причин. Я подякував би пані Ірині Новіковій за той внесок, який вона зробила для цього законопроекту, будучи і керівником департаменту, і зараз заступником міністра.

Але хочу також відреагувати на те, що концесії без електронної торгової системи чи втілені параметри проведення концесійних аспектів абсолютно вимагають доступу до інформації всіх.

Таким чином, цей ризик, що не запрацювала система і немає аналогів, ми розглядали на засіданні комітету, відбулась дискусія. І ми чітко внесли змістовні напрацювання щодо часової лінійки. Ми прийняли рішення скоротити термін до 1 вересня 2021 року. Водночас хочу сказати, що є можливість на сьогодні чітко працювати в прозорій площині, працювати з ефективними аспектами тих законопроектів, які будуть доповнювати і розширювати можливість інвестиційної привабливості нашої країни.

Фракція політичної партії «Європейська солідарність» буде підтримувати цей законопроект, і, відповідно, ми повинні вкласти в строки, рекомендовані нашим комітетом.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, є ще двоє бажаючих виступити – Соболев Сергій Владиславович і Олександр Качура. Після цього ми будемо переходити до голосування. Я попрошу запросити народних депутатів до зали.

Сергій Владиславович. Будь ласка.

**СОБОЛЄВ С.В.** «Батьківщина». Я хотів би нагадати, що рік тому цей законопроект вносився як невідкладний. І ось чим це все закінчилося. Пропонується явно корупційна схема. І ми маємо два приклади корупції, коли Миколаївський морський порт було здано без електронних торгів за 80 мільйонів

на рік, а порт «Ольвія» – за 20 мільйонів. Це порти, які мають приблизно однакову потужність. Цим законопроектом пропонується узаконити ситуацію, коли і надалі чиновник прийматиме рішення на власний розсуд, як це і робилося увесь цей час. Приклад Бердянська. Доки порт не було доведено до банкрутства – 250 мільйонів лише податків на рік. Зараз ця схема діє і стосовно цього порту, податків сплачується в 10 разів менше.

Ми не будемо голосувати за цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається Олександру Качурі, фракція «Слуга народу».

**КАЧУРА О.А.** Фракція «Слуга народу». Ви знаєте, мені цей законопроект нагадує ще інший законопроект. Пам'ятаєте, ще на початку роботи парламенту дев'ятого скликання ми знищували майданчики оцінки. Ми всі аплодували, раділи, що такі великі схеми поборюємо. Що ми натомість маємо? Втрати державного бюджету становлять мільярди гривень. Фонд державного майна, який повинен був зробити безкоштовний для всіх українських громадян державний майданчик, не зробив нічого і зараз просить відтермінування. Взяли на себе обов'язок – виконуйте! Ви виконавчий орган влади. Є закон, який ви повинні виконувати. Бачите, що тут прописано дати? Ніякого внесення змін! Ніякого голосування! Голосуємо червоною. Взяли відповідальність – виконуйте! Парламент не місце, де необхідно потім якісь свої «хотелки» вносити і виправляти ваші помилки. Взялися виконувати – працюйте!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, хтось іще бажає виступити?

Мамка Григорій Миколайович. Будь ласка.

**МАМКА Г.М.** Шановні народні депутати! По-перше, ми не побачили тут міністра. Міністр відрядив заступника міністра, який не пояснив, на мою думку, жодних підстав, чому Верховна Рада повинна проголосувати і відтермінувати все-таки впровадження електронної портової системи. Але я все-таки хочу почути і від заступника міністра відповіді на запитання. Перше. Хто несе відповідальність за введення в дію цієї системи? Друге. Які причини слугували тому, що вони не можуть запустити цю систему, яка повинна існувати? І третє. Хто винен в тому, що вона не запрацювала в той час, який було визначено законом, і хто за це відповідальний? Де внесення відомостей до ЄРДР? Кого необхідно ув'язнити за такі речі, за невиконання, по суті, закону.

Ми не будемо підтримувати цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Я попрошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, ви готові голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 1 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про концесію» ([№ 3961](#)) за основу.

Це рішення комітету – прийняти за основу. Шановні колеги, готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, переходимо до наступного законопроекту... (*Шум у залі*).

Комітет запропонував прийняти попередній проект закону за основу і в цілому, але я так розумію, що народні депутати в залі будуть заперечувати щодо цього. Так? Будуть фракції, які проти прийняття в цілому попереднього законопроекту? Є. Все, тоді розгляд питання завершено.

---

Шановні колеги, ми переходимо до наступного питання. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» ([№ 3577](#)).

Шановні колеги, ми зараз маємо проголосувати за розгляд цього питання за скороченою процедурою. Готові голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Я запрошую до слова заступника міністра соціальної політики Лебедцова Бориса Борисовича.

**ЛЕБЕДЦОВ Б.Б.**, заступник міністра соціальної політики України. Доброго дня, шановна президіє, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» ([№ 3577](#)). Законопроект розроблено Міністерством соціальної політики з метою додаткового захисту житлових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальної підтримки осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також цих осіб після досягнення ними 23-річного віку.

Ситуація щодо забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа залишається критичною. Станом на 01.01.2019 року кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського

підкування, після досягнення ними 23 років, які перебувають на квартирному обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов та мали право на позачергове отримання житлового приміщення, становить 28708 осіб. А станом на 01.01.2020 року їх кількість становить уже 30600.

Так, законопроектом передбачається право осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років на позачергове отримання житлового приміщення за умови їх перебування у встановленому порядку на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов на момент досягнення цими особами 23-річного віку. Також передбачається право осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також цих осіб після досягнення ними 23 років на позачергове отримання житла із житлового фонду соціального призначення.

Крім того, законопроектом пропонується не враховувати під час визначення середньомісячного сукупного доходу дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа соціальну стипендію, пенсію у зв'язку із втратою годувальника та аліменти на утримання дитини, оскільки це є перешкодою...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається авторці альтернативного законопроекту № 3577-1 народній депутатці України Наталії Юрїївні Королевській.

**КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю.** Шановні колеги! Я думаю, що всі присутні погодяться з тим, що система соціального захисту дітей і сімей з дітьми – це комплексне питання, і до його вирішення необхідно підходити системно. Треба враховувати, що в нас протягом останніх шести років відбувається масштабне скорочення рівня соціальної підтримки українських громадян, зокрема дітей. І хочу звернути вашу увагу, що урядовим законопроектом № 3577 абсолютно не передбачено вирішення низки важливих проблем соціального захисту прав і інтересів дітей. І для усунення соціальної несправедливості ми підготували цей альтернативний законопроект. Ми розробили і вносимо на розгляд такі пропозиції. Прошу вашої уваги.

Перше. Ми пропонуємо вилучити із статті 13 Закону «Про охорону дитинства» норму, якою передбачено надання окремих пільг багатодітним і прийомним сім'ям, а також дитячим будинкам сімейного типу залежно від сукупного доходу родини. Адже таким чином зараз ви обмежуєте право людей на державну підтримку.

Друге. Нашим законопроектом передбачено: забезпечити можливість постановки на житловий облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але мають місце походження з населених пунктів, розташованих на лінії зіткнення в зоні військового конфлікту на Донбасі. Діти, які проживають шостий рік на території, де йде війна, і залишаються тепер в таких

містах, як Мар'їнка, Красногорівка, в інших населених пунктах вздовж лінії розмежування, не мають статусу внутрішньо переміщених осіб. А ви їх виключаєте сьогодні з цієї державної підтримки.

Просимо наші пропозиції врахувати і підтримати, бо вони насправді корисні. Це забезпечить на сьогодні підтримку наших дітей.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Наталіє Юрївно.

Слово від комітету надається члену Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Бобляху Андрію Ростиславовичу. Будь ласка.

**БОБЛЯХ А.Р.,** член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 145, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні українці, шановні колеги! Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув законопроекти № 3577 та [№ 3577-1](#) на своєму засіданні 2 липня поточного року. Як уже було сказано, законопроектами пропонується удосконалити чинне законодавство у сфері захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на забезпечення житлом, в тому числі після досягнення ними 23 років, запровадити альтернативний механізм забезпечення їх житлом у вигляді грошової компенсації, врегулювати питання взяття на житловий облік дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, які перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб.

Комітет, безумовно, підтримує основну ідею законопроектів, спрямовану на вирішення житлових питань дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Підтримується також ідея щодо необхідності вирішення питання забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, які не перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, але місцем походження або проживання яких до влаштування в сім'ї громадян, відповідні заклади є населені пункти, що розташовані на лінії зіткнення.

Головне науково-експертне управління висловило щодо законопроектів низку зауважень, які можуть бути враховані до другого читання.

Комітет рекомендує Верховній Раді прийняти за основу законопроект № 3577 з урахуванням пропозицій, висловлених у висновку комітету.

Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Народна депутатка Королевська Наталя Юріївна, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

**КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю.** Шановні колеги! Я ще раз хочу вам сказати, що зараз є можливість розглянути два законопроекти. І ми своїм законопроектом підтримуємо урядовий законопроект. Але ж ми пропонуємо вирішити набагато ширше коло питань, наш проект закону більш комплексний. І ми закликаємо вас не приймати рішення в цьому залі виключно з огляду на авторство. То ж не спроможний наш уряд розробити комплексний та фаховий законопроект. І це ж не панацея – підтримувати сьогодні недолугий законопроект уряду лише за те, що це урядовий законопроект, тоді як наша команда «Опозиційної платформи – За життя» спільно із фахівцями, з людьми, які віддали життя захисту дітей, з «Радою матерів», з «Жінками за мир», розробили більш комплексний законопроект, який спрямований реально на захист дитинства в нашій країні. То ми до вас звертаємося з проханням підтримати спільно законопроект № 3577-1 в першому читанні, прийняти його за основу. Потім ми доопрацюємо його до другого читання, але ж це буде насправді підтримка родин із дітьми, дітей в Україні, особливо дітей з інвалідністю, дітей, які позбавлені на сьогодні опіки, які постраждали від домашнього насильства, тих категорій дітей, які потребують від нас термінової підтримки та захисту.

Тому ми звертаємося до вас: не приймайте закони виключно з політичних мотивів, закликаємо парламент працювати, керуючись професійним підходом до вирішення тих проблем, які на сьогодні є. І насамперед ми до вас доносимо, що наш законопроект підтримує дітей, які шостий рік живуть на території, де йде війна. Дайте їм сьогодні можливість хоч трішечки отримати підтримку держави.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату В'ятровичу Володимиру Михайловичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

**В'ЯТРОВИЧ В.М.,** член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго дня. Законопроект важливий, ним унормовується питання надання житла дітям-сиротам після досягнення ними повноліття, зокрема врегульовується питання визнання за ними права на позачергове надання житлових приміщень та збереження такого права після досягнення ними 23 років. Також передбачається можливість отримання такими особами компенсації за оренду житла, якщо держава не забезпечила його у власність.

Але і цей законопроект, і альтернативний не містять в пояснювальній записці розрахунків щодо додаткових бюджетних витрат. Через це «Європейська солідарність» голосуватиме за прийняття законопроекту в першому читанні з подальшим доопрацюванням.

Користуючись нагодою, також хочу звернутися до керівництва Верховної Ради і нагадати про необхідність включення до порядку денного проекту постанови про створення тимчасової слідчої комісії щодо так званого «вагнергейту».

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Приходьку Борису Вікторовичу, депутатська група «Довіра».

Народна депутатка Білозір. Будь ласка.

**БІЛОЗІР Л.М.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Група «Довіра». Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні виборці! Цей законопроект дійсно дуже важливий, він спрямований на вирішення важливої проблеми забезпечення дітей-сиріт житлом. Наша держава нарешті має перестати бути просто наглядцем за проблемою і забезпечити права таких дітей. На сьогодні в Україні залишаються незабезпеченими житлом близько 15 тисяч дітей-сиріт, третина з них уже досягли 35 років і так і не отримали допомоги.

На жаль, питання забезпечення житлом дітей-сиріт ніколи не вирішувалося системно. Але, дійсно, вже з 2017 року на державному рівні було запроваджено нарешті субвенцію на придбання такого житла на місцях. З 2017 по 2019 рік було придбано вже 3 тисячі житлових приміщень, а в цьому році виділено майже 1 мільярд, тоді як потрібно 8 мільярдів. Тому хочу також сказати, що, зокрема, на Вінниччині в черзі на отримання житла стоять 2 тисячі 300 дітей, а отримують житло тільки 88, тобто тільки 4 відсотки. Також багато тих, кому за 23 роки, втрачають цю можливість, їх просто викидають з цієї черги. І цей законопроект дуже важливий, оскільки ним передбачаються гарантії таким дітям після досягнення ними 23 років все-таки позачергово отримувати таке житло, а також отримувати компенсацію. Крім того, пропонується врегулювання питання взяття на облік громадян, місцем проживання яких є тимчасово окуповані території.

Тому ми чітко маємо усвідомити, що цей законопроект є важливий, його потрібно підтримати. І майбутнє таких дітей, дійсно, залежить від всіх нас, бо ці діти належать до вразливих категорій громадян і потребують підтримки. Тому прошу цей законопроект підтримати. Група «Довіра» буде голосувати «за».

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається народній депутатці Бобровській Соломії Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

**БОБРОВСЬКА С.А.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня, шановні колеги! Безперечно, цей законопроект є давно

назрілим і давно мав би бути на розгляді, ще на минулих тижнях і взагалі до закінчення попередньої нашої сесії.

І хочу навести цифри, власне, які були актуальні рік тому. Мова йде про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років, яких приблизно 14 тисяч 839 осіб. Вдумайтеся лише в ці цифри. Також 8 тисяч 664 особи – це громадяни з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком до 35 років. Громадяни, які належать до цих категорій і інших пільгових категорій, серед яких багато військовослужбовців, стоять у черзі, але невідомо, коли вони побачать ці квартири. І це прекрасно, що цим законопроектом пропонується вибір і можливість або отримати грошову компенсацію, або буквально одержати фізично житлове забезпечення, щоб на решті ці діти відчули своїми руками ці квартири.

Але хочу навести і приклад з моєї рідної Одещини, де таких дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування, чи осіб з їх числа понад 2 тисячі. І це колосальна цифра. Тому таке питання точно неможливо вирішити на місцевому рівні. Безперечно, тут держава повинна виступати гарантом і точно активним учасником процесу.

Тому фракція «Голос» буде підтримувати цей законопроект, будемо доопрацьовувати до другого читання.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, зараз я ще надам слово Михайлу Михайловичу Цимбалюку. Після цього ми переходимо до голосування за цей законопроект. Я прошу народних депутатів зайти до зали Верховної Ради України, і ми будемо голосувати.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

**ЦИМБАЛЮК М.М.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Дякую. Шановний головуючий! Шановна президіє! Шановні колеги! Я насамперед хотів би розпочати з того, що прикро, що народні депутати в сесійній залі, а насамперед монобільшості, не підтримали законопроект [№ 4051](#) авторства пані Третьякової про роботу вдома – дистанційну роботу. Під час карантину на такий закон чекають мільйони українців.

По суті законопроекту про забезпечення житлом дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати цей законопроект. Справді, ним встановлюється справедливість і надається можливість владі забезпечити дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, житлом навіть після 23-річного віку. Але, шановні урядовці, ваше



завдання – скористатися цим законом, щоб ці діти були нарешті забезпечені житлом.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Народна депутатка Констанкевич Ірина Мирославівна, «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

І після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

**КОНСТАНКЕВИЧ І.М.**, *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець)*. Шановні народні депутати! Група «Партія «За майбутнє» буде підтримувати цей законопроект, оскільки ми послідовно відстоюємо високі соціальні стандарти для дітей, особливо таких категорій, як діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

Але водночас ми вимагаємо, щоб і цей законопроект, і надалі усі законопроекти, які стосуються захисту дітей, були підготовлені на високому, якісному рівні, щоб були чітко прописані норми та механізми виконання таких законів. Ми проти популізму, ми проти демагогії. Ми хочемо, щоб у державному бюджеті на 2021 рік було передбачено реальні кошти на забезпечення і соціальний захист дитинства. Така позиція групи «Партія «За майбутнє» і депутатів-мажоритарників.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, скажіть, будь ласка, вже всі бажаючі висловилися?

Ми переходимо до голосування. Я теж від себе хочу попросити підтримати цей важливий законопроект незалежно від авторства і політичної належності.

Тому, шановні колеги, відповідно до рішення комітету я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» (№ 3577) за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Враховуючи це, ми можемо вносити і інші доповнення під час другого читання.

Шановні колеги, готові голосувати? Законопроект [№ 3577](#). Рішення комітету – прийняти за основу з пропозицією комітету щодо врахування

запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, хочу зробити невеличкий анонс та внести пропозицію. Ми зараз розглянемо ще два законопроекти і потім розпочнемо розгляд питання, яке слухається вперше за історію Верховної Ради цього скликання і, мені здається, вперше за історію роботи Верховної Ради України. Це електронна петиція. Ви знаєте, що це питання у нас регламентується главою 36<sup>1</sup> Регламенту Верховної Ради України і має обговорюватися Верховною Радою України без прийняття будь-якого рішення, але за окремою процедурою повного обговорення.

Тому, шановні колеги, ми розглянемо ще два законопроекти і потім перейдемо до процедури розгляду електронної петиції. Наступні законопроекти, які у нас йдуть за переліком (*Шум у залі*). Тому що ми прийняли рішення зняти його сьогодні. Ми проголосували – 226 голосів.

---

Шановні колеги, переходимо до розгляду законопроекту «Про внесення змін до статті 46 Житлового кодексу Української РСР щодо позачергового забезпечення житлом осіб, які взяті на облік до 01 січня 1993 року та проживають у житлі тимчасового призначення» ([№ 2443](#)). Є пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 214.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Літвінова Олександра Миколайовича. Чотири хвилини, бо він і від комітету. Будь ласка.

**ЛІТВІНОВ О.М.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 178, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроектом № 2443 передбачається доповнення переліку осіб, які мають право на позачергове одержання житлових приміщень. До такого переліку пропонується віднести громадян, які мешкають у житлі тимчасового призначення та тривалий час перебувають на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 46 Житлового кодексу Української РСР нормою про те, що поза чергою жила приміщення надається особам, які до 1 січня 1993 року взяті на облік осіб, які потребують поліпшення житлових умов, власного житла не мають та жилі приміщення у постійне користування відповідно до чинного Житлового кодексу Української РСР їм не надавалися; особам, які з незалежних від них причин не використали право на приватизацію житла з державного житлового фонду та проживають у житлі тимчасового призначення.

Усвідомлюючи, що прийняття цього законопроекту фактично розширює коло осіб, які претендують на позачергове отримання житла, пропоную підтримати громадян, які майже 30 років вимушені проживати в тимчасовому житлі, не маючи права його приватизувати. За вказаним фактом Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» поінформувала у своєму листі, що підтримує прийняття даного законопроекту.

Також звертаю вашу увагу на те, що Комітет з питань бюджету у своєму висновку від 15 січня 2020 року зауважив, що реалізація даного законопроекту не потребуватиме витрат з державного бюджету та не впливатиме на показники бюджетів.

Таким чином, прийняття законопроекту забезпечить правові гарантії та створить умови для відновлення соціальної справедливості, надаючи право на отримання житла у постійне користування зазначеною категорією громадян поза чергою.

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 19 січня поточного року розглянув законопроект № 2443 і за результатами обговорення вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за результатами розгляду у першому читанні прийняти його за основу. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, Олександрі Миколайовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Але записуйтеся лише ті, хто бажає.

Слово надається народній депутатці Устіновій Олександрі Юріївні, фракція політичної партії «Голос».

**УСТІНОВА О.Ю.**, член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Лозинському.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Романа Лозинський, будь ласка.

**ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М.** Шановні колеги! У нас цього тижня розгляд законопроектів розпочинається дуже невдало. Велика кількість законопроектів не підтримується. Просто депутати сидять тут, тиснуть кнопки, а людям з цього жодної користі не буде. Якщо говорити конкретно про цей законопроект, то він потрібен людям. Цей законопроект повертає соціальну справедливість для тих українців, які десятиліттями чекають на реалізацію свого права на отримання житла. Тому я як перший заступник голови профільного комітету підтримав його на засіданні комітету. Ми з фракцією «Голос» завжди підтримуємо соціальні ініціативи, які справді покликані покращувати, зокрема, житлові умови українців.

Тому тут без варіантів. Сьогодні Верховна Рада має підтримати тих українців, які, наголошую, десятками років чекали на своє житло. Фракція «Голос» підтримує даний законопроект і українців, які повинні покращити свої житлові умови.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається народному депутату Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

**ПАВЛЕНКО Р.М.,** член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Степану Івановичу Кубіву.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Кубів Степан Іванович.

**КУБІВ С.І.** Шановний головуючий! Шановні колеги! Цей законопроект важливий, він соціальний і заслуговує на увагу та підтримку. Хочу також сказати, що законопроект розширює коло осіб, які мають право поза чергою претендувати на отримання житла від держави. Висновок Міністерства фінансів України свідчить про те, що законопроект не потребує додаткових витрат з державного бюджету, тому ми можемо підтримати його у першому читанні. Це перше.

Друге. Суб'єкти права законодавчої ініціативи забезпечать правові гарантії та створять умови для відновлення соціальної справедливості. Ми говоримо про право на отримання житла у постійне користування зазначеною категорією громадян поза чергою.

Прошу підтримати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається народному депутату Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Будь ласка, Тарасе Івановичу.

**БАТЕНКО Т.І.** Прошу передати слово Антону Полякову.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Антон Едуардович Поляков.

**ПОЛЯКОВ А.Е.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Чернігівщина, депутатська група «Партія «За майбутнє». Політична партія «За майбутнє» і депутатська група «Партія «За майбутнє» беззаперечно підтримує всі соціальні ініціативи та, зокрема, цей законопроект. Але хочемо зауважити, що він не узгоджується з нормами Житлового кодексу Української РСР. Також до нього є певні зауваження з боку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, які потрібно виправити до другого читання для того, щоб цей закон працював для людей.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, всі висловилися, хто бажає?

Колтунович Олександр Сергійович. І попрошу запросити всіх народних депутатів до залу, ми переходимо до голосування.

Прошу, Олександр Сергійовичу.

**КОЛТУНОВИЧ О.С.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народній депутатці Плачкової Тетяні.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Тетяно Плачкова, прошу. Будь ласка, говоріть, пані Тетяно. Щось з мікрофоном у пані Тетяні.

Прошу.

**ПЛАЧКОВА Т.М.,** член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Дійсно, дуже важливий законопроект, і фракція «Опозиційна платформа – За життя» його підтримує. Але хочу озвучити наступні цифри. Ви знаєте, ми кожного разу вносимо зміни до Житлового кодексу ще Радянського Союзу. Ви так часто згадуєте про те, які погані були закони: чи не на часі вже підготувати новий Житловий кодекс? Тому що те, що ми зараз робимо, це добре, але жодної якості не додасть ані українським громадянам, ані, на жаль, тим особам, які сьогодні знаходяться у черзі.

Хочу нагадати, скільки людей сьогодні знаходиться поза чергами. Наприклад, Рівне – більш як 800 осіб, Вінниця – більш як 400 осіб, Херсон – майже 300 осіб, місто Чорноморськ, маленьке місто – 141 особа, місто Білгород-Дністровський – 71 особа, місто Одеса – взагалі не визначено. Це лише позачерговіки (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до статті 46 Житлового кодексу Української РСР щодо позачергового забезпечення житлом осіб, які взяті на облік до 01 січня 1993 року та проживають у житлі тимчасового призначення» ([№ 2443](#)) – за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.  
«За» – 269.

Рішення прийнято.

---

Шановні колеги, йдемо далі. Наступне питання порядку денного – це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері продажу дітям електронних сигарет і рідин, що використовуються в електронних сигаретах» ([№ 3628](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 203.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра соціальної політики України Бориса Борисовича Лебедцова. Будь ласка, Борисе Борисовичу.

**ЛЕБЕДЦОВ Б.Б.** Шановні народні депутати! Законопроект підготовлений Міністерством соціальної політики України з метою додаткового захисту життя та здоров'я дітей, запобігання випадкам продажу дітям електронних сигарет і рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

В Україні протидія масовому курінню розпочалася у 2006 році. Починаючи з 2006 року вжито низку заходів щодо заборони реклами, просування та спонсорства тютюну, заборони куріння у громадських місцях, запровадження вимог щодо маркування тютюнових виробів з розміщенням на них графічних попереджень про шкідливість куріння, збільшення оподаткування тютюнових виробів тощо.

Проте виробниками тютюнових виробів пропонуються для споживання нові продукти, які позиціонуються як менш шкідлива альтернатива традиційним сигаретам. За інформацією Всесвітньої організації охорони здоров'я тютюнові вироби для електронного нагрівання не є цілком безпечними, адже містять

тютюн і викликають залежність. На сьогодні бракує незалежних досліджень про вплив електронних сигарет на здоров'я, зокрема довгостроковий. Оприлюднені результати деяких незалежних досліджень свідчать про те, що при використанні тютюнових виробів для нагрівання рівень деяких токсичних речовин, що виділяються, є в рази вищим, ніж у сигаретах.

Збереження та зміцнення здоров'я дитини, профілактика найбільш значущих хвороб дитячого віку є головною ініціативою держави та потребує вжиття додаткових заходів, зокрема: встановлення певних заборон та посилення відповідальності за продаж електронних сигарет, посилення адміністративної відповідальності за продаж електронних сигарет особам, які не досягли 18 років, на рівні з традиційними тютюновими виробами та встановлення заборони на продаж таких виробів.

Датою набрання чинності даним законопроектом пропонується визначити 1 січня 2021 року. Реалізація нормативно-правового акта позитивно вплине на стан, життя та здоров'я дітей. Прошу підтримати.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань фінансової, податкової та митної політики Данила Олександровича Гетманцева. Прошу.

**ГЕТМАНЦЕВ Д.О.** Шановні колеги! Заступник міністра щойно сказав, що ми не знаємо, наскільки негативним є вплив електронних сигарет на життя дорослої людини чи дитини. Я переконаний, що все, окрім кисню, шкодить легеням дитини і легеням людини, тим більше тютюнові вироби.

Думаю, що зал об'єднається для підтримки цієї законодавчої ініціативи, бо вона є дуже слушною і правильною. Фактично ми урівнюємо правовий статус електронних сигарет і рідкого тютюну зі звичайними сигаретами. Ба більше, ми підвищуємо відповідальність за продаж таких виробів дітям, а також за порушення правил продажу цих виробів.

Наш комітет одноголосно підтримав цей законопроект. Ми вважаємо, що він на часі і його давним-давно треба було прийняти, бо нові технології, які використовуються в тютюнопалінні, є такими ж шкідливими, як і старі. І спір про те, що є більш шкідливим, мені здається, від лукавого.

Завершити хочу цифрою від Міністерства охорони здоров'я України – 4 тисячі 300 смертей людей віком до 20 років щороку від хвороб, пов'язаних з тютюнопалінням. Це, насправді, страшні цифри, зважаючи на вік і на те, що ми і ті, хто пасивно та активно споживають тютюн, хворіють від цього набагато більше.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Я прошу записати: два – за, два – проти.

Шановні колеги, поки ви записуєтеся, я звертаюся до всіх з великим проханням дотримуватися заходів санітарно-епідеміологічної безпеки. Прошу надіти маски, які захистять і вас, і колег, які працюють біля вас.

Крім того, я втомився це повторювати, я хочу звернутися до міністра внутрішніх справ, щоб врешті-решт почали штрафувати народних депутатів за невиконання ними вимог щодо засобів індивідуальної гігієни (*Оплески*).

Дякую, колеги.

Шановні колеги, запрошую до слова народного депутата Ярослава Івановича Железняка, фракція політичної партії «Голос».

**ЖЕЛЕЗНЯК Я.І.**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, доброго дня! Цей законопроект є вкрай важливим для подальшої боротьби з палінням, зокрема осіб, яким ще не виповнилося 18 років.

Цей законопроект дуже простий. Ним фактично вводиться аналогічне регулювання, щоб в магазинах, в крамничках, а тим паче у великих магазинах не продавали електронні сигарети особам, які не досягли встановленого віку. Це важлива зміна, хоча й дуже маленька, саме тому наш комітет її підтримав і за основу, і в цілому. Це дасть змогу й надалі вдосконалювати наше законодавство, щоб убезпечити дітей від паління.

Чи достатньо цієї вимоги? Очевидно, ні. І ми будемо й надалі наполягати на змінах, які необхідні для того, аби захистити нашу молодь і від сигарет, і від алкогольних напоїв, і, тим паче, від інших заборонених речовин. Але це важлива зміна, що дасть змогу людям, які борються з тютюновими компаніями, людям, які борються з палінням, людям, які пропагують здоровий образ життя, звертатися не лише до совісті продавця, щоб він не розповсюджував ці вироби серед дітей та молоді, а й до закону.

Окремо слід подумати про те, як впроваджувати найкращу світову практику для того, аби боротися з палінням в нашій країні. Окремо слід подумати про те, як пропагувати здоровий спосіб життя серед нашої молоді з самого початку: в школах, в університетах, для того щоб вони взагалі не використовували тютюнові вироби. Але такий закон допоможе хоча б на найнижчому рівні їх заборонити та частково зупинити нову хворобу під назвою «електронні сигарети», яка наразі розповсюджується.

Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Слово надається народному депутату Синютці Олегу Михайловичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

**СИНЮТКА О.М.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! «Європейська



солідарність» буде підтримувати цей законопроект. Тому що ми вважаємо, що захист дітей та підлітків – це завдання не лише українського парламенту, це завдання кожного свідомого громадянина України. І те, що Всесвітня організація охорони здоров'я сьогодні б'є на сполох, тому що кожен п'ятий підліток в Україні, за її даними – вейпер, ставить великий виклик перед нами, тому що шкода від паління електронних сигарет не менша, ніж шкода від паління звичайних тютюнових виробів.

Закликаю всіх в цьому залі проголосувати за цей законопроект, зокрема народних депутатів України, які всупереч інтересам дітей, через власну ненажерливість голосували в цьому парламентському залі за законопроект про повернення «одноруких бандитів» на наші вулиці. Цей закон приніс велику шкоду інтересам дітей.

Вважаю, що цей проект потребує доопрацювання, тому що його положення на сьогодні йдуть всупереч директивам Європейського Союзу. Він також тягне за собою внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Законопроект має бути доопрацьований, тому що він дуже важливий. Це питання справляння зборів і штрафів, щоб не вийшло так, що ми дамо чиновникам інструмент для знущання над підприємцями і не захистимо дітей.

І ще одне дуже важливе питання. Це стосується, власне, підприємців. Ще раз наголошую: ані цей законопроект, ані будь-які інші не мають стати важелем впливу і механізмом для знущання над підприємцями. Також в сесійний зал має бути внесений законопроект про захист мікробізнесу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Слово надається народному депутату Бурмічу Анатолію Петровичу, фракція політичної партія «Опозиційна платформа – За життя».

*БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Прошу передати слово народному депутату Плачковій Тетяні Михайлівні.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Тетяно Михайлівно, прошу.

**ПЛАЧКОВА Т.М.** Дякую, колеги. Знаєте, думаю, що бізнес не дуже постраждає, якщо не буде продавати дітям електронні сигарети, про що говорив попередній спікер. Але хочу зауважити дещо стосовно цього законопроекту.

Насправді, гарний законопроект, і наша фракція обов'язково його підтримає. Сподіваюся, що його підтримає весь зал. Але мені хочеться зауважити, що є певні проблеми. На жаль, навіть гарні проекти законів у нас розглядаються з процедурними порушеннями. Законопроектом вносяться зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, тому він мав проходити через Комітет з питань правоохоронної діяльності. На жаль, ми не бачимо висновку

цього комітету. Це не дуже добре, тому що гарний законопроект проходить погану процедуру.

І ще одне. Ви знаєте, для наших дітей це дуже важливо і для нас, для батьків, це дуже важливо. Але ми повинні згадати про те, хто і яким чином буде виконувати ці закони. Ця Верховна Рада прийняла багато гарних законів, які, на жаль, не виконуються або виконуються виключно з корупційною метою. На жаль, я не бачу в цьому проекті закону реалізації відповідальності і того, яким чином він буде виконуватися. Я щойно була біля шкільного закладу і, на жаль, бачила і продаж тютюнових виробів, і продаж алкогольних напоїв.

Тому давайте об'єднаємо зал і підтримаємо цей законопроект. Слід захищати дітей, але потрібно також обов'язково зобов'язати уряд здійснити всі необхідні заходи для того, щоб ці закони були реалізовані насправді, а не лише на папері.

Дякую за увагу (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Народний депутат Рудик Сергій Ярославович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Прошу.

**РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).** Шановні колеги, у більшості з нас є діти, і ми нікому з них не бажаємо захворіти на рак легенів, обструктивне захворювання легень, серцево-судинні захворювання та багато-багато інших хвороб.

На сьогодні фахівці Міністерства охорони здоров'я України встановили, що кожен п'ятий підліток від 13 до 15 років використовує ці довбані електронні цигарки, і держава до сьогодні не врегулювала це питання. У Сполучених Штатах Америки Президент Дональд Трамп взяв це питання під особистий контроль. Але ми живемо в парламентсько-президентській республіці, тому зобов'язані взяти це під власний контроль.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» вважає, що запропоновані штрафи – це занадто мала сума для людей, які торгують смертю. Ми вважаємо, що збільшення штрафу з 100 до 400 (це мінімум) і, відповідно, з 1000 до 1400 неоподаткованих мінімумів доходів громадян – це занадто мала плата для людей, які продають дітям те, що може їх вбити.

Тому, колеги, безперечно, ми будемо підтримувати цей законопроект у першому читанні, але до другого читання будемо вносити пропозицію про збільшення розмірів штрафів.

Пропоную колегам підтримати нашу ініціативу для того, щоб ніхто в нашій країні не ставив під загрозу головне, що є в кожного з нас – майбутнє наших дітей.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Олександр Качура, потім – Павло Андрійович Бакунець, і переходимо до голосування.

Олександр Качура, «Слуга народу». Прошу.

**КАЧУРА О.А.** Фракція «Слуга народу». Цей законопроект однозначно встановлює неспівмірний рівень відповідальності до тієї шкоди, яку завдають нашим дітям. Тим більше, в законопроекті я не побачив механізму контролю Інтернет-продаж. Тому що в Інтернеті їх може замовити будь-який підліток, можете проекспериментувати: ніхто не попросить у вас паспорт, запитають тільки, прізвище, ім'я і адресу, куди доставити продукцію. Тобто питання не вирішується.

Ми маємо ввести кримінальну відповідальність за продаж тютюнових виробів, алкогольних напоїв для неповнолітніх, для дітей. Це єдиний шлях виходу з цієї ситуації.

Ви бачите, що на стінах пишуть назви телеграм-каналів? Ми зараз розглядаємо питання про паління, а у нас наркотики продають по всій країні, на стінах пишуть адреси, де можна їх купити. Може, давайте про це подумаємо? Чи ми будемо як страуси в пісок ховати голову і робити вигляд, що цього немає? Де правоохоронні органи, де відповідний законопроект? Це найважливіше питання зараз – адміністративну відповідальність ввести? (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Бакунець Павло Андрійович.

**БАКУНЕЦЬ П.А.,** член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Однозначно, цей законопроект є соціально важливим. В Україні вже давно є протидія курінню тютюну, адже заборонена реклама, встановлено великі податки, заборонено куріння в громадських місцях. Однак виробники вигадують все нові і нові механізми, і ось вони придумали електронні сигарети.

Однозначно, важливою метою цього законопроекту є заборона продажу електронних сигарет неповнолітнім. Крім того, важливим моментом є те, що ми надаємо органам місцевого самоврядування право і забороняти продаж, і обмежувати споживання цих електронних сигарет на різних територіях в різних органах місцевого самоврядування. Йдеться про території шкіл, лікарень, спортивних арен і так далі. Це дуже важливо, тому закликаю всіх в цьому залі підтримати цей законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, я перепрошую. Якщо всі виступили, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття за основу проекту

Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері продажу дітям електронних сигарет і рідин, що використовуються в електронних сигаретах» ([№ 3628](#)). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую за це голосування.

---

Повідомляю, що вперше в історії Верховної Ради України, як мені повідомили, ми розпочинаємо слухання за новою процедурою, що передбачена главою 36<sup>1</sup> Регламенту Верховної Ради України – це розгляд електронної петиції.

Наскільки ви знаєте, і Президент, і парламент є активними поборниками народовладдя в Україні. І я повідомляю вам, що на сайті Верховної Ради України була зареєстрована петиція Тарасової Віталіни, яка набрала 25 тисяч 705 підписів, щодо необхідності створення тимчасової слідчої комісії з обставин розслідування можливої державної зради під час організації та проведення операції з вивезення на територію України російських найманців і бійців ПВК Вагнера, причетних до збиття українських військових літаків.

Відповідно до статті 223<sup>2</sup> Регламенту Верховної Ради України пропонується такий порядок розгляду електронної петиції.

Перше. Час для доповіді представнику Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки – до 10 хвилин.

Друге. Час для запитань доповідачу – до 10 хвилин.

І третє. Час для виступів представників депутатських фракцій та груп – до 21 хвилини.

Шановні колеги, я дуже переживаю, що ми не вкладемося... (*Шум у залі*). Артуре Володимировичу, я не чую вас, бо я тут.

З процедури дайте, будь ласка, слово Герасимову.

**ГЕРАСИМОВ А.В.**, член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Відповідно до статті 223<sup>2</sup> обговорення відбувається за процедурою повного обговорення, що включає в себе не лише доповідь комітету і авторів петиції, а й виступи від фракцій, тому прошу надати 35 хвилин. Обов'язковими є також виступи народних депутатів України та запитання-відповіді, що ви вже оголосили.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Артуре Володимировичу, це все добре, але боюся, ми можемо не вкластися в годину регламенту, який ми запропонували. Все-таки є пропозиція дослухатися або я буду ставити на голосування питання щодо регламенту роботи.

Шановні колеги, ми маємо з вами прийняти рішення щодо регламенту. Якщо ми не прийнемо жодного рішення, я навіть не знаю, як ми будемо її розглядати. Ви наполягаєте на тому, щоб дати час ще і народним депутатам. Добре, проведемо ще запис на виступи народних депутатів.

Немає заперечень щодо такого порядку розгляду? Ні, 3 хвилини кожній фракції та депутатській групі: так, як це передбачає Регламент. Ну, давайте не будемо торгуватися, ми ж не на столичному ринку. Три хвилини.

Шановні колеги, тоді надаю слово для доповіді представнику Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Безуглій Мар'яні Володимирівні. Прошу.

**БЕЗУГЛА М.В.,** *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 223<sup>1</sup> Регламенту Верховної Ради України, статті 23<sup>1</sup> Закону України «Про звернення громадян» Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки розглянув електронну петицію Тарасової Віталіни, яка набрала 25 тисяч 705 підписів, щодо необхідності створення тимчасової слідчої комісії з обставин розслідування можливої державної зради під час організації та проведення операції з вивезення на територію України російських найманців і бійців ПВК Вагнера, причетних до збиття українських військових літаків, і ухвалив таке рішення.

Перше. Враховуючи поданий секретарем Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Костенком Романом Васильовичем доопрацьований проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України» ([№ 4105](#) від 22.09.2020 року), яким пропонується створити Тимчасову слідчу комісію для розслідування оприлюдненої в ЗМІ інформації, яка викликала широкий суспільний резонанс, щодо факту існування самої спецоперації, мотивів посадових осіб з її можливого призупинення, а також репутаційних втрат та нанесення шкоди національним інтересам внаслідок поширення зазначеної інформації, фактів можливих протиправних дій посадових осіб, що могли призвести до уникнення кримінальної відповідальності членами «приватної військової компанії Вагнера» та нанесення шкоди національним інтересам України, рекомендувати Верховній Раді України визначитися щодо згаданого питання шляхом голосування.

Друге. Направити рішення до Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, який був визначений головним з підготовки та попереднього розгляду проекту постанови [№ 4105](#), та надіслати рішення комітету автору електронної петиції Тарасовій Віталіні.

Шановні колеги, після того, як я зачитала висновок комітету, кілька пояснень. Комітет не визначається щодо створення тимчасової слідчої комісії, тимчасової спеціальної комісії, тому ми перенаправили це питання до регламентного комітету. Беручи до уваги, що така постанова про створення ТСК вже зареєстрована, рішення щодо створення чи нестворення цієї ТСК має приймати зал і визначатися щодо потреби в такій комісії.

У встановленому законом порядку комітет розглянув це питання. Також на засідання комітету була запрошена автор петиції. На жаль, телефони та контактні дані, що були надані, не відповідали дійсності, і ми не змогли забезпечити присутність пані Віталіні.

Отже, панове, готова відповісти на запитання. Підсумовуючи, регламентний комітет готує рішення щодо створення ТСК, а питання щодо її створення – це питання, що вирішується безпосередньо в залі.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України **КОНДРАТЮК О.К.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую, пані Мар'яно.

До вас будуть ще запитання зараз. Прошу записатися на запитання до доповідача. Проводиться запис, будь ласка. Дякую.

Соломія Бобровська, фракція «Голос». Прошу.

**БОБРОВСЬКА С.А.** Прошу передати слово Рахманіну.

**ГОЛОВУЮЧА.** Сергію Рахманін, будь ласка.

**РАХМАНІН С.І.** Дякую, Олено Костянтинівно. Шановні колеги, є проект постанови, зареєстрований у Верховній Раді України. Є суспільний запит на створення тимчасової слідчої комісії. Є загальне розуміння того, що це питання не можна поховати. Якщо Верховна Рада поховає це питання, у суспільства виникнуть запитання до всіх нас, незалежно від фракційної приналежності.

Є питання надзвичайно чутливе, питання державної ваги. Був такий дуже важливий і дуже цікавий персонаж, людина, яка створила американську військову розвідку – Вільям Донован. Він казав: «Щоб правильно зберігати державну таємницю, треба спочатку знати про її зміст». І ті, хто побоюються витоку якихось даних, мають розуміти, що для того, щоб знати, про що йдеться, треба спочатку в цьому розібратися.

Закликаю всіх підтримати дуже важливе питання, підтримати створення комісії, щоб життя показало, хто де злив.

Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Пані Мар'яно, будете щось відповідати?

**БЕЗУГЛА М.В.** Так. Дякую. Як уже зазначалося, не комітет приймає рішення щодо створення ТСК. Ми розуміємо, що існує певний резонанс в суспільстві і діяли в межах своїх повноважень. Зокрема, результатом такого резонансу є зазначена петиція, яка набрала необхідну кількість голосів для розгляду і заслуховування. Але знову акцентую увагу на тому, що це питання загалом до парламенту, до колег, які мають визначитися, створювати таку тимчасову слідчу комісію чи ні.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Пані Тетяно Плачкова, «Опозиційна платформа – За життя», будь ласка.

**ПЛАЧКОВА Т.М.** Прошу передати слово Миколі Скоріку.

**ГОЛОВУЮЧА.** Миколо Скорик, будь ласка.

**СКОРИК М.Л.,** член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго дня! Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановна пані доповідачу, чи не вбачаєте ви певну вибірковість в тому, що ми сьогодні розглядаємо це питання, але не розглядаємо, скажімо, питання щодо розслідування подій на Майдані, розслідування подій в Одесі 2 травня, не розглядаємо питання щодо відкриття ринку землі, про що йшлося в різних петиціях? Мені здається, ця вибірковість має саме політичну складову і більше нічого.

Дякую за відповідь (*Оплески*).

**БЕЗУГЛА М.В.** Зазначаю, що дана петиція не набрала необхідної кількості голосів для розгляду відповідно до порядку, визначеного Регламентом Верховної Ради. Отже, зараз ми розглядаємо питання, дотримуючись Регламенту, дотримуючись закону.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую, пані Мар'яно.

Галино Васильченко, фракція «Голос», будь ласка.

**ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І.,** член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Железняку.

**ГОЛОВУЮЧА.** Ярославе Железняк, будь ласка.

**ЖЕЛЕЗНЯК Я.І.** Доброго дня, колеги! У мене таке запитання. Ми в парламенті створили вже безліч цих ТСК – і щодо будівництва, і щодо лісів, і щодо футболу, і щодо інвесторів. Скажіть, будь ласка, що ж такого сталося з цією спецоперацією щодо «вагнерівців», що у нас фракція коаліції не дає своїх представників і всіляко заважає створити цю комісію? Якщо нічого не відбулося, то давайте створимо комісію і у відкритому режимі з політичними дивідендами для вас ви доведете, що цього не було. А ми зараз вже навіть спеціальні слухання проводимо з приводу того, на що можна було витратити буквально 5 хвилин, проголосувавши за створення цієї ТСК.

То я закликаю своїх колег, давайте не витратити час, вносимо одразу проект постанови і голосуємо. Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.  
Будь ласка, пані Мар'яно.

**БЕЗУГЛА М.В.** Дякую. Наразі ми не розглядаємо питання щодо створення ТСК, ми розглядаємо петицію і, знову-таки, реакцію на петицію.

Враховуючи, що петиція надійшла вже після того, як був зареєстрований відповідний проект постанови Верховної Ради України щодо створення ТСК, регламентний комітет має його розглянути, і відповідно до Регламенту ми передбачувано будемо чи не будемо розглядати його в залі і визначатися щодо даного питання.

Панове, я вже зазначала, що ми намагалися зв'язатися з автором петиції, заслухати її позицію, заслухати доповідь про роботу, що була проведена, але це неможливо, оскільки контактні дані не відповідають дійсності.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую, пані Мар'яно.  
Андрію Осадчук, фракція «Голос», будь ласка.

**ОСАДЧУК А.П.** Пані Мар'яно, люди вимагають конкретних дій, і в даному випадку йдеться про дуже конкретну дію – створення тимчасової слідчої комісії. Це питання врегульовано Регламентом Верховної Ради України.

Тому у мене до вас просте запитання: чи погоджуєтесь ви з тим, що відповідно до статті 101 Регламенту Верховної Ради України зараз, коли вже зареєстровано проект постанови, як ви правильно сказали, нашого колеги Романа Костенка, не існує жодних перепон для того, щоб включити це питання без голосування, як зазначено в статті 101, до порядку денного просто зараз і проголосувати?

Дякую.



**БЕЗУГЛА М.В.** Це не по суті питання. Я не приймаю рішення щодо включення до порядку денного тих чи інших питань.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Запитання від Ірини Геращенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка, пані Ірино.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Дякую. Прошу передати слово Володимиру Ар'єву.

**ГОЛОВУЮЧА.** Володимир Ар'єв, прошу.

**АР'ЄВ В.І.,** член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У нас складається дуже цікава ситуація зараз, коли правоохоронні органи перевищили свої провадження з цього питання, але чомусь викликають мене і Юрія Бутусова, а не тих, хто міг би сьогодні дати відповідь на запитання, хто злив це.

Але у мене інше запитання. Ви говорите, що комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді розглянути це питання. А ви як представник фракції монобільшості готові вимагати від лідера своєї фракції делегувати, зокрема, вас та інших членів комітету від «Слуги народу», щоб вони брали участь у роботі цієї комісії?

І друге запитання. Якщо не було змоги зв'язатися із першим номером, тим, хто подав петицію, чи робили ви спроби зателефонувати комусь, окрім Віталіни Тарасової, іншим ініціаторам, які вказані на початку списку? Тому що всі телефони там є.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Прошу.

**БЕЗУГЛА М.В.** Дякую. Ми опрацьовували петиції відповідно до правил, визначених у Регламенті Верховної Ради України. Отже, всі процедури були дотримані.

Щодо першого запитання. Знову-таки, це не стосується безпосередньо теми обговорення. Моя особиста позиція: звісно, я завжди готова підтримати законність тих чи інших рішень і розвивати належним чином роботу парламенту та парламентаризм. Але це моя особиста позиція.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Ярослав Руцишин, фракція «Голос». Ваше запитання, будь ласка.

**РУЦИШИН Я.І.,** секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Юрчишину.

**ГОЛОВУЮЧА.** Ярославе Юрчишин, прошу

**ЮРЧИШИН Я.Р.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* У мене запитання до пані доповідачки. Дивіться, у нас склалася така ситуація, що люди змушені стука-ти до Верховної Ради України, щоб вона виконала свої функції. Як вам відомо, найлегше розслідувати будь-яке правопорушення, будь-який злочин в момент, коли він трапився. Чим далі відкладати розгляд цього питання, тим менше шан-сів у нас буде позитивно відреагувати на запит наших громадян.

Зараз ми маємо факт, що більшість, представником якої ви є, постійно уникає виконання своїх обіцянок перед виборцями і не делегує кандидатів до цієї комісії. Скажіть, будь ласка, як нам не втратити остаточно час, і все-таки коли буде внесено на голосування даний проект постанови?

Дякую.

**БЕЗУГЛА М.В.** Це, знову-таки, запитання не по суті. Якщо ви звертаєтесь до мене як до доповідача, я вже є членом однієї ТСК, ми розслідуємо вибухи на складах. Тобто доволі багато створено тимчасових слідчих та спеціальних комі-сій, це дієвий інструмент. Але ваше запитання не по суті.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Ахтеме Чийгоз, ваше запитання, будь ласка.

**ЧИЙГОЗ А.З.** Прошу передати слово Гончаренку.

**ГОЛОВУЮЧА.** Олексію Гончаренко, будь ласка.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.,** *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, само-висуванець).* «Європейська солідарність». У мене абсолютно по суті запитання, саме до вас. Чи здійснювався на вас тиск з боку Андрія Єрмака та Володимира Зеленського, або, можливо, ви знаєте, що такий тиск здійснювався на керівниц-тво вашої фракції чи комітету, з тим, щоб не було створено тимчасової слідчої комісії щодо розслідування «вагнергейту» і провалу спецоперації українських спецслужб щодо арешту вбивць українських військових?

Дякую.

**БЕЗУГЛА М.В.** Дякую. Це знову не по суті, але тиску не здійснювалося, і про такий тиск мені невідомо.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Ще останнє запитання – Володимир В'ятрович, «Європейська солідарність». Прошу.

**В'ЯТРОВИЧ В.М.** Доброго дня, шановні колеги! Прошу звернути увагу, що минулого тижня ми стали свідками заяви представника монобільшості, пана Арахамії, про те, що в жодному випадку не буде здійснюватися розслідування цієї справи. Монобільшість залишила зал сьогодні, коли розглядається це питання. Тому у мене до вас запитання, яке вже неодноразово звучало, і відповіді на яке ви уникаєте. Суть цієї петиції не в тому, щоб ми просто заслухали це питання, а щоб все-таки було створено тимчасову слідчу комісію.

Чи буде створена тимчасова слідча комісія і коли?

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Будь ласка, пані Мар'яно.

**БЕЗУГЛА М.В.** Дякую. Суть розгляду петиції – це безпосередньо такий формат слухань, і зараз ми їх проводимо. Тобто шановні колеги мають змогу висловитися з даного питання, але прийняття рішення не передбачається. Тобто ми враховуємо той запит і резонанс, який мала петиція, і проводимо слухання в парламенті.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую, пані Мар'яно, за ваші відповіді на запитання. Можете займати своє місце. Прошу записатися на виступи представників депутатських фракцій та груп.

Пані Тетяна Плачкова, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

**ПЛАЧКОВА Т.М.** Прошу передати слово Анатолію Бурмічу.

**ГОЛОВУЮЧА.** Анатолію Бурміч, будь ласка.

**БУРМІЧ А.П.** Шановні колеги! Це дійсно дуже цікаве питання, але хочу вам нагадати, хто у нас в країні Верховний Головнокомандувач. Ми всі знаємо – Президент. Хто у нас в країні визначає зовнішню політику? Відповідь та ж – Президент. І я думаю, саме він повинен визначати, що є важливішим сьогодні або завтра, а що не так важливо для нього, як він це бачить.

Але хочу сказати про інше. Особисто мені було б дуже цікаво, незалежно від того, буде створена тимчасова слідча комісія чи ні, отримати відповіді на наступні запитання. Чи була взагалі оперативно-розшукова справа і у кого вона була – у СБУ чи у військової розвідки? Чи доповідали Президенту про проведення операції і скільки разів, якщо вона була взагалі? Мені дуже цікаво, хто її курирував. А то засоби масової інформації розповідають, що у нас всі спеціальні резонансні операції курирують американські спеціалісти. Мені дуже цікаво знати, в якому розрізі вони курирують ці операції або планують. Є якісь письмові

договори, є підписи чи немає підписів, є вказівки, чи курирування цими спецопераціями відбувається усно?

Мені також дуже хотілося б знати, чому, як стверджують певні засоби масової інформації, деякі керівники військової розвідки, СБУ хотіли стати зірками завдяки тому, що вони провели ту чи іншу операцію, і прославити себе. Я також хотів би розуміти, чи вони дійсно хотіли стати зірками, чи вони своє бажання стати зірками узгоджували з Президентом, чи як воно взагалі повинно відбуватися у будь-якій цивілізованій країні? Хто все-таки визначає це все, і кому це потрібно? Ми знаємо, що ця операція проводилася, якщо вона була, перед Мінською і Нормандською зустрічами.

Тому хотів би звернути вашу увагу на те, що у нас який не є, але Президент, який не є, але Верховний Головнокомандувач, який не є, але той, хто визначає зовнішню політику і пріоритетність завдань. Якщо не буде створено комісію, я дуже хотів би, щоб або Генеральна прокуратура, або СБУ перевірили ті питання, які я ставив, і ми всі з вами отримали відповіді, як у нас все відбувається в країні, хто визначає зовнішню політику і кому служать спецоргани.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Володимир В'ятрович, фракція «Європейська солідарність».

Олексію Гончаренко, будь ласка.

**ГОНЧАРЕНКО О.О.** «Європейська солідарність». По-перше, хочу звернути вашу увагу на те, як синхронно діють фракції «Слуга народу» і ОПЗЖ і мають спільну позицію з цього питання. Совпадение? Не думаю. Не вірю я в такі співпадіння. Впевнений, що це є свідомий акт, коли чинна влада намагається приховати щось дуже важливе для суспільства, а йдеться про державну зраду на найвищому рівні, і допомагає їй ОПЗЖ. І це, мені здається, дуже красномовно свідчить про те, що відбувається.

Свої кандидатури до складу тимчасової слідчої комісії подали фракції «Європейська солідарність», «Батьківщина», «Голос». А де кандидати від «Слуги народу»? Немає. Де кандидати від ОПЗЖ? Немає. Знову абсолютно синхронні дії.

Ба більше, ми зараз з вами розглядаємо петицію, яку підписало більше 25 тисяч громадян України. Але хочу поінформувати суспільство і народних депутатів, що керівництво парламенту відмовлялося ставити сьогодні це питання на розгляд, хоча зобов'язане відповідно до Регламенту. Зобов'язане, але відмовлялося, доки не було взято перерву на вимогу фракцій «Європейська солідарність» та «Голос», коли ми вимагали, щоб був виконаний Регламент і цю петицію сьогодні було розглянуто. Лише після цього ми розпочали розгляд цього питання. Знову співпадіння? Не думаю. Я думаю і переконаний, що влада лихоманливо намагається приховати те, що відбулося насправді. А насправді відбулося наступне.

Рівно два місяці тому, 29 липня, в Мінську були затримані «вагнерівці», які мали вилетіти літаком до Стамбулу і опинитися на території України. Їм вже були підготовані підозри, українські правоохоронці вже пішли в суди, сьогодні є документи з українських судів про ці підозри. Їх чекали в Україні для того, щоб заарештувати, для того, щоб вони дали свідчення щодо надзвичайно важливих злочинів, страшних злочинів. Це і збитий Іл-76 з українськими військовими, і МН17, і злочини проти людяності. Злочини, свідчення щодо яких могли стати серйозною базою навіть для Гааги, що стало б надзвичайним викликом для Російської Федерації.

Вже два місяці ці діячі, які вбивали українських військових, могли знаходитися в українських СІЗО і давати свідчення. Замість цього вони повернулися в Росію. Це відбулося тому, що хтось з найвищого керівництва держави злив цю інформацію. Це питання національної безпеки і життя – дізнатися, хто це зробив. І як би ми не намагалися приховати це через всі ці оборудки у Верховній Раді і поза нею, ми обов'язково дізнаємося правду. І той «засланий козачок-ермачок» буде виявлений.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Мар'яна Безугла, фракція «Слуга народу». Прошу.  
Так, будь ласка, пані Мар'яно.

**БЕЗУГЛА М.В.** Панове, останнє скликання парламенту є одним із найпродуктивніших, якщо не найпродуктивнішим в історії України. Найбільша кількість рішень була підтримана більш ніж конституційною більшістю. Зокрема, Закон України «Про розвідку».

Він передбачає створення так званого спецкомітету щодо нагляду за спецслужбами. Як я вже зазначала, це саме наш нагляд і контроль. Це той системний підхід, який, я сподіваюся, знайде підтримку в парламенті, коли ми підготуємо рішення щодо створення такого комітету, куди мають увійти представники різних фракцій для того, аби здійснювати нагляд і контроль за діяльністю Служби безпеки України та розвідки.

Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Пані Анна Скороход, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

**СКОРОХОД А.К.,** член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Депутатська група «За майбутнє». Шановні колеги, у будь-якому випадку справа «вагнерівців» – це питання державної зради та національної безпеки України. Тому тимчасову слідчу комісію створювати необхідно. Якщо ми маємо факти щодо яких були опубліковані документи, нам необхідно це питання піднімати і розслідувати. Але

постає запитання: чи є взагалі справа, чи існує вона фізично? Адже якщо зважати на те, що цим питанням займалися Служба безпеки України і Головне управління розвідки Міністерства оборони України, то виникає запитання щодо доступу до секретності і секретності цих матеріалів.

Давайте створимо тимчасову слідчу комісію. Але скажіть, будь ласка, якою є позиція Президента як Верховного Головнокомандувача з цього питання? У будь-якому випадку ми розуміємо, що справа буде рухатися лише тоді, коли на це дасть свою вказівку Президент та Офіс Президента. Якщо в цьому замішаний сам Офіс Президента, то взагалі про яке розслідування може йтися? Давайте зважати на те, що під час цього розслідування Офіс Президента може вийти сам на себе. Такого, я думаю, вони допустити не можуть.

Звичайно, ми маємо створити тимчасову слідчу комісію. З цим треба розбиратися, тому що це принципове питання національної безпеки України. Ми цілком підтримуємо створення такої комісії. Сподіваюся, що вона принесе результат, тому що на сьогодні усі ТСК, які створювалися, жодного реального результату не принесли.

Дякую (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Галина Васильченко, фракція «Голос».

**ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І.** Передайте Олександрі Устіновій слово, будь ласка.

**ГОЛОВУЮЧА.** Олександро Устінова, прошу.

**УСТІНОВА О.Ю.** Шановні колеги! Мені дуже прикро бачити зараз пустий зал, коли всі пішли пити каву, обідати у той час, як ми розглядаємо питання національної безпеки, питання державної зради. Думаю, що можна було би почекати з обідом, з бутербродом, коли ми говоримо про те, що відпустили людей-вбивць, вбивць наших хлопців на сході, вбивць наших громадян, які, зокрема, летіли в малайзійському літаку.

Ви знаєте, ним летів мій друг. Він був не українцем, він жив в Амстердамі, був нідерландцем, датчанином. Ви знаєте, я кожного дня про це згадую. Коли людей, які вбивали наших громадян на сході, які збивали літаки, відпустили, а ми замість того, щоб зараз створити ТСК, годину сидимо в пустому залі, тому що всі пішли їсти бутерброди, обговорюємо петицію – то це замилювання очей. Це означає, що влада насправді не хоче розбиратися з тим, що сталося, тому що всі розуміють, що полетять високі голови.

Ми говоримо про те, чи потрібно створювати тимчасову слідчу комісію. Вибачте, у нас футбольна ТСК в цьому парламенті створювалася. І ми зараз порівнюємо футбол і національну безпеку, футбол і державну зраду? На те, щоб створити футбольну ТСК знайшлися голоси і знайшовся час, а створити ТСК щодо державної зради, з питань національної безпеки часу немає.

Колеги, я тримаю зараз в руках підписні листи на створення цієї ТСК. Я дуже прошу кожного, хто вважає, що нам потрібно розібратися в цій ситуації, що питання національної безпеки і державної зради важливіше за футбол, за ЖКГ, тому що у нас вже 100 тимчасових слідчих комісій створювалося, які виходять один на одного. Але коли ми говоримо про державну зраду, ви не хочете підписуватися.

Дуже прошу вас не закривати на це очі і поставити це пріоритетом, тому що після виборів нас чекають дуже важкі часи, і Росія, як ви бачите, зараз не спить. Якщо ми зараз не розберемося зі своїми зрадниками всередині країни, то потім буде важко всім. Дуже прошу кожного, буду особисто підходити і просити підписатися під створенням тимчасової слідчої комісії, тому що ця державна зрада має бути виведена на чисту воду (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Сергій Соколов, фракція «Батьківщина». Будь ласка, пане Сергію.

**СОБОЛЄВ С.В.** «Батьківщина». Шановні колеги! Шановні громадяни України! Сталася надзвичайна подія. Парламент два місяці робить вигляд, що нічого не відбувається, лише три фракції подали пропозиції про створення тимчасової слідчої комісії, включаючи нашу фракцію «Батьківщина».

Профільний комітет, який так відстоює свої позиції, робить вигляд, що нічого не сталося. Ну, кому як не вам в рамках діяльності вашого комітету, де всі мають спецдопуски, мають змогу ознайомитися із спецматеріалами, закритими матеріалами... Та ви мали негайно створити комісію в рамках комітету і розслідувати ці питання! Але цього не відбувається. Вже громадяни України підняли це питання на загальнонаціональний рівень. За шість днів, безпрецедентно, було зібрано десятки тисяч голосів тих, хто вимагає, щоб парламент розглянув це питання, і далі нічого не відбувається. Профільний Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України відсиджується і нічого не робить.

Тепер по суті. Приватна армія, яку фінансує особисто Путін через свого колишнього кухаря Пригожина, що була задіяна в усіх найбрудніших операціях по всьому світу: Сирія, Лівія, інші країни, включно з Україною, і безпосередньо звинувачувалася міжнародною спільнотою в тому, що здійснювалися тортури, військові злочини, діяла прямо на території України, а парламент України і Президент Зеленський роблять вигляд, що нічого не сталося. Ці особи безпосередньо заявляють про те, що вони здійснювали постріли, в результаті яких загинули мирні громадяни України, громадяни інших держав, військовослужбовці України – парламент робить вигляд, що нічого не сталося. Президент робить вигляд, що все є як є.

Я вважаю, що ця петиція – це останній дзвоник для «Слуг народу» і Президента Зеленського. Далі вам мовчати не вдасться. Ви зобов'язані самі розслідувати це і негайно доповісти суспільству і парламенту. Але оскільки ви не здатні це зробити, парламент повинен створити відповідну комісію, надати членам

цієї комісії допуск до розслідування і негайно доповісти, що сталося. Я думаю, це відповідь на запитання, яку вимагає від нас народ України (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую, пане Сергію.

Прошу записатися на виступи народних депутатів України. Будь ласка, проводиться запис на виступи.

Тетяна Плачкова, «Опозиційна платформа – За життя».

**ПЛАЧКОВА Т.М.** Ще раз доброго дня, шановні колеги! Насправді, скільки у нас вже зареєстрованих ТСК? Сорок чотири? І, дійсно, це важливий механізм контролю, який мав би вплив, якби вони реально працювали. На жаль, більшість з цих ТСК фактично не має жодних результатів.

Я не мала змоги поставити запитання, але скажу щодо петиції. Якщо б ми розглядали сьогодні петицію про ринок землі, там було б не 25 тисяч, а 25 мільйонів осіб, які її підтримали б. Тому це дійсно вибіркового підходу. Я абсолютно не проти створення ще однієї ТСК і абсолютно не проти того, щоб ми як парламентарі здійснювали парламентський контроль. Але ми маємо собі відповісти: а що роблять при цьому правоохоронні органи, дуже багато правоохоронних органів? У нас у всіх є запитання: чому немає ТСК щодо важливих питань?

Сьогодні вже згадували про Одесу. Ми намагалися створити ТСК щодо пожеж, які постійно відбуваються в Одесі. Це питання не було підтримано, але воно також важливе. Також, на жаль, загинуло дуже багато людей, дітей, і вони продовжують гинути. Тому якщо ми кожне таке важливе питання будемо виносити на розгляд тимчасової слідчої комісії, то, можливо, краще взагалі якийсь окремий орган створити, який буде займатися тимчасовими слідчими комісіями, ще один?

Я абсолютно не проти по суті питання, нехай буде, але давайте не будемо вибірково підходити до петицій. Я намагалася колись подати петицію щодо підтримки молоді та спорту, і дуже багато батьків підтримали петицію стосовно будівництва ще однієї льодової арени у Києві. На жаль, її не було розглянуто. Тому хочу закликати парламент, якщо ми розглядаємо петиції, то слід розглядати всі, зі всіх важливих питань, а не лише ті, які стосуються тих чи інших кулуарних політичних забаганок.

Дякую дуже.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Микола Скорик, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

**СКОРИК М.Л.** Доброго дня, шановні колеги! Шановні громадяни України! Шановна президіє! Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Ви знаєте, мені дуже сумно спостерігати за тим, що відбувається зараз в залі. Не тому, що, на жаль, дуже мало колег залишилося на своїх робочих місцях, а стосовно змісту питання. Я цілком згоден зі своєю колегою по фракції Тетяною



Плачковою, що, дійсно, можна було б проголосувати за це питання, як і за створення багатьох інших тимчасових слідчих комісій, які пропонували створити за цей час і раніше, незважаючи на те, що якщо подивитися на повноваження цих тимчасових слідчих комісій, то їх фактично немає.

Рік тому мені здавалося, що після приходу до влади фракції партії «Слуга народу» і Президента Зеленського багато чого змінилося в парламенті, і коли спочатку фракції підтримали створення Тимчасової слідчої комісії щодо подій в Одесі, мені здавалося, що дійсно починає працювати справедливість. Але після того, як це питання не було підтримано, після того, як не було підтримано багато інших питань: стосовно втрати Україною Криму і хто з посадових осіб, які сьогодні розповідають із телевізора як нам жити, в цьому винен; стосовно того, хто стріляв у людей на Майдані. Їх можна перераховувати дуже і дуже довго.

Я повністю згоден з тим, що є вибірковість підходу. Якщо такий галас ви зчинили з цього питання, стосовно зради... Може, вона і є, я не знаю, що там відбулося, але я особисто не буду підтримувати це саме тому, що ви, колеги, я маю на увазі провладну фракцію, яка складає більшість, і ті фракції, які відверто гавкали (я перепрошую за такий вислів), коли я пропонував створити тимчасову слідчу комісію щодо 2 травня. Для вас одні люди першого сорту, а інші – другого. Одних людей вбивати можна, а інших – не можна. Так не може бути в нормальній цивілізованій правовій державі. У нас всі люди рівні, і ми маємо зробити так, щоб закон був один для всіх.

І коли буде так, коли ви будете демонструвати це на всіх рівнях, тоді можна підтримувати створення будь-якої тимчасової слідчої комісії. Тому що, дійсно, ми є парламентсько-президентською республікою, у нас мають бути контрольні функції, ми маємо слідкувати і контролювати всіх посадових осіб в державі, і, нарешті, парламент – це єдиний законодавчий орган країни, з якого за останні декілька каденцій зробили бозна-що.

Пропоную, колеги, запровадити підхід, однаковий до всіх тимчасових слідчих комісій, які пропонували створити. До речі, проект постанови щодо створення комісії щодо подій 2 травня є у Верховній Раді України.

Дякую за увагу (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Марія Іонова, фракція «Європейська солідарність».  
Будь ласка, Володимире Ар'єв.

**АР'ЄВ В.І.** У мене є години записів розмов українського оперативника, який чітко виводив «вагнерівців» на покази проти себе. Це не просто розмови. Ці розмови розшифровані, занесені до протоколу і підписані слідчим другого управління департаменту контррозвідки СБУ.

У мене є фотографії, де бойовики, які здійснювали злочини в Україні в 2014-2016 роках, документували самі себе і надсилали всі необхідні фотоматеріали, автобіографії, підписані власними руками, на ті електронні адреси, які потім використовувалися українськими спецслужбами. Це була унікальна операція, яка була зірвана. Ми не знаємо, чим вона була зірвана, але ми хочемо про

це дізнатися. І дуже багато хто свідчить і готовий свідчити про те, що ця операція була зірвана в Офісі Президента Зеленського. Хто це зробив – ми маємо отримати відповідь.

Але сьогодні викликають на допити у відповідні силові структури не тих, хто міг злити інформацію, і «вагнерівці», які вбивали українських солдат і винні у вбивстві українських льотчиків, десантників, опинилися на свободі і далі перебувають там. Сьогодні викликають Юрія Бутусова. Сьогодні мене викликають в ДБР для того, щоб «пришити» справу про розкриття державної таємниці. То я вам хочу сказати, у мене є документи, які свідчать про те, що всі ці факти і всі документи були розсекречені ще у липні цього року перед поданням Офісом Генерального прокурора до суду щодо висування підозри цим «вагнерівцям». Ба більше, у мене невдовзі будуть дуже цікаві документи, які підтвердять, як мала завершитися ця спецоперація.

Але ми маємо сьогодні мовчання. Мовчання кого? Мовчання тих, хто сьогодні мав би в першу чергу бути зацікавленим у правді. Але те, що сьогодні монобільшість за вказівкою з Банкової повністю ігнорує це питання, провокує інше питання: а чи не ви самі винні, чи ви не покриваєте?

Хочу, щоб Давид Арахамія взяв слово для репліки і сказав, чи готовий він делегувати нарешті членів фракції до слідчої комісії і розблокувати роботу. Якщо ні, то я вам можу нагадати, що є такий птах, страус називається, який у часи, коли йому страшно, заривається головою в землю, проте ззовні залишається інше цікаве місце, і по ньому... (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Іванна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».

Софія Федина. Будь ласка.

**ФЕДИНА С.Р.,** член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Чого боїться Верховна Рада? Чого боїться монобільшість? Якщо ви не замазані в цьому питанні, чому ви боїтеся створити тимчасову слідчу комісію? Чи боїться люди, які замішані у цьому питанні? Якщо немає проблеми, то тимчасова слідча комісія розгляне усі факти, заслухає усіх потенційних свідків, знайде проблему і буде робити висновки. Але з огляду на те, що влада так активно блокує створення цієї комісії, у громадян України назріває висновок: так, причетні, так, державна зрада була і так, найвище керівництво держави покриває цю державну зраду. Бо інакше я не можу пояснити те, що відбувається.

Коли я сказала, що на передовій стріляють і там розриваються гранати, то які крики піднялися! Всі були, перепрошую, такі борзі і активні. А коли сьогодні йдеться про те, що ми маємо зловити, посадити, засудити московських найманців, які вбивають не лише українців, а людей по всьому світу, і спецслужби різних країн працюють над тим, щоб зловити вбивць з приватної військової

компанії імені Путіна, українська влада чомусь старається якомога сильніше замовчати це питання.

Тоді логічно напрошується питання: кому ви служите, панове? Може, тому самому Путіну? Бо я не розумію, чому так відбувається. Сьогодні кожен, хто блокує створення ТСК, кожен, хто замовчує це питання, є посібником убивць. Убивць наших десантників із Іл-76, який збили «вагнерівці» і за це отримали ордени від Путіна. Є посібником убивць людей в інших країнах.

І відповідь окремим колегам, яким дуже муляє Майдан. На Майдані ситуація сталася така завдяки тому, що Путін і московські найманці типу декого, хто сидить навіть у цьому залі, зробили все, щоб знищити українську націю. І, слава Богу, ми дали відсіч! Маю надію, що у фракції монобільшості сьогодні є ті люди, які готові захищати не якусь ефемерну партію чи ще щось, а готові захищати українців від убивць.

Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧА.** Віктор Чорний, фракція «Опозиційна платформа – За життя»

**ЧОРНИЙ В.І.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).  
Прошу передати слово Анатолію Бурмічу.

**ГОЛОВУЮЧА.** Прошу.

**БУРМІЧ А.П.** Шановні колеги! Я вже сьогодні виступав, але, послухавши своїх колег із парламенту, ще раз пересвідчився, що основне питання, яке сьогодні розглядається, лежить у політичній площині.

Вкотре запитую, що ми хочемо сьогодні розслідувати? Зраду кого – Президента? Так, вибачте, він має право визначати... Він керує, він дає вказівки нашим спецслужбам: і СБУ, і військовій розвідці, тому що він – Верховний Головнокомандувач і одночасно визначає зовнішню політику, які кроки треба робити в той чи інший момент. Кого ми сьогодні хочемо викрити – Президента в тому, що він має всі повноваження, чи що? Я не можу зрозуміти. Якщо він має повноваження, то він мав повне право вчиняти так чи інакше. Він вчинив саме так.

У мене інше запитання: чи дійсно ця операція була? Сьогодні я бачу, що не буде голосів за створення цієї ТСК, але все одно цікаво, і я звертаюся до Служби безпеки України офіційно з проханням провести розслідування, з усіма абсолютно моментами, неупереджено: чи були там визначені і чи були там дотримані всі норми законодавства, погодження і таке інше.

Звичайно, треба викривати всіх злочинців. Звичайно, тих, хто брав участь у збройному конфлікті проти України треба садити і переслідувати, я з цим

повністю погоджуюся. Але поки ми не пересвідчимося, була дитина чи не було, про що ми говоримо?

Давайте визначимося, що була операція. Нехай це нам підтвердять, що в рамках такої-то справи вона була, проводилася такими-то людьми, все було нормально, і всупереч волі Президента хтось зрадив. Але цього немає. Нам Служба безпеки України відповіла, що не було кримінальної справи, військова контррозвідка те саме сказала. Що ми хочемо розслідувати? І сьогодні ми просто... Просто політика у нас сьогодні, просто обмін думками, і зводиться все до того, має бути мир на Донбасі чи ні? Всі ми знаємо, що має бути мир, і всі докладають до цього зусиль. Що ж ми повинні робити для цього миру? Можливо, якщо Президент визначає політику, він знає більше, ніж ми, а не просто, як ми тут, піариться?

Вважаю, що якщо навіть не буде створено ТСК, нам обов'язково слід перевірити роботу спеціальних розвідувальних органів, в рамках чого і чи в правовому полі вони працювали.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради  
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Шановні колеги, у нас завершився час, відведений для обговорення цього питання. Ще раз нагадаю, що вперше в історії Верховної Ради України ми розглядаємо електронну петицію відповідно до глави 36<sup>1</sup> Регламенту Верховної Ради України. Також відповідно до Регламенту після обговорення висновок комітету береться до відома, ніякого голосування немає.

Тому, шановні колеги, хочу порадитися з вами. Є необхідність розпочинати розгляд наступного питання чи все-таки ми вже перенесемо його розгляд на завтра? На завтра, так? Шановні колеги, тому що у нас залишилося мало часу.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Дякую.